

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Samhällsanalys och kommunikation 180hp

KANDIDATUPPSATS

Den latent förbrytaren

En diskursanalys av hur "invandraren" framställs i relation till brottslighet.

Angela Moussallem

Statsvetenskap 15hp

Halmstad 2017-09-06

TITEL: DEN LATENTA FÖRBRYTAREN

En diskursanalys av hur ”invandraren” framställs i relation till brottslighet.

Författare: Angela Moussallem.

Handledare: Jonna Johansson & Amanda Nielsen.

Examinator: Jörgen Johansson.

Abstrakt

Syftet med studien är att undersöka hur ”invandraren” i relation till brottslighet framställs i diskursen samt vilka premisser representationen vilar på. Metoden utgörs av en kvalitativ diskursanalys, diskursen utgörs av opinionsbildande texter i dags- och kvällstidningar. Det har framkommit ett antal olika konkurrerande diskurser som samspelar. Den dominerande diskursen består av en presumtiv hållning att kategorin ”invandrare” är *mer* kriminell än övriga kategorier. En annan konkurrerande representation är ”invandraren” som offer för främlingsfientlighet och en politiserad debatt, eller dålig socialpolitik. ”Invandraren” beskrivs i genomgående termer som offer för hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå, fattigdom, isolering och dålig integrations- och migrationspolitik. Inte sällan förekom samtliga representationer tillsammans. Sättet att beskriva ”invandraren” som mer utsatt och i behov av ”vår” hjälp bidrar till en reducering av ”invandraren” som ständigt i behov av sociala åtgärder, detta i sin tur kan förväntas bidra till en bild av den framtida förbrytaren.

Keywords: Invandring, kriminalitet, brottslighet, diskursanalys, Brottsförebyggande rådet, brottsstatistik.

1. INLEDNING	4
1.1 PROBLEMFÖRMULERING.....	5
1.2 SYFTE & FRÅGESTÄLLNING.....	6
1.3 URVAL OCH AVGRÄNSNING.....	6
1.4 BAKGRUND.....	7
1.5 BEGREPPSANVÄNDNING.....	7
2. TIDIGARE FORSKNING & TEORI.....	8
2.1 "DEN ANDRE"	8
2.2 "INVANDRARMANNEN" SOM DEN ANDRE OCH DEN FRÄMMANDE PROBLEMATIKEN.....	11
2.4 DEN BEGREPPSLIGA INVANDRAREN	11
2.6 DISKURSANALYS	13
2.7 "WHAT IS THE PROBLEM REPRESENTED TO BE?"	14
4. METOD, MATERIAL & TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	18
4.1 ANALYSMATRISERNAS UTFORMNING.....	18
4.2 MATERIAL OCH URVAL	22
4.3 RELIABILITET OCH VALIDITET.....	25
4.4 METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN	26
5. RESULTAT OCH ANALYS.....	28
5.1 DEBATTINLÄGGEN	28
5.2 VAD FRAMSTÄLLS PROBLEMET SOM & VILKA ÅTGÄRDER FÖRESLÅS?.....	31
5.2.1 POSITIV TILL STATISTIK	31
5.2.2 NEGATIV TILL STATISTIK	32
5.3 NYCKELKONCEPT.....	34
5.3.1 INTEGRATION- OCH MIGRATIONSPOLITIK I FOKUS.....	36
5.4 KATEGORI.....	38
5.5 DIKOTOMIER.....	39
5.5.1 DEN FÖRMODADE TOTALA DISKREPANSEN	41
5.5.2 MÖRKANDE AV SANNINGEN	43
5.6 VAD PROBLEMATISERAS EJ OCH VAD LÄMNAS UTAN LÖSNING?.....	45
5.6.1 "VETENSKAP ÄR EN MÄNSKLIG AKTIVITET"	47
5.7. VILKA EFFEKTER AV PROBLEMREPRESENTATIONEN KAN UPPSTÅ?.....	49
6. SLUTSATS	52
7. FORTSATT FORSKNING.....	55
KÄLLFÖRTECKNING	56

1. Inledning

Den 15 januari 2017 kräver Sverigedemokraterna (SD) i riksdagen att Brottsförebyggande rådet (BRÅ) tar fram statistik för andelen brott som begås av utrikesfödda och barn till utrikesfödda.¹ Enligt Sverigedemokraten Mattias Karlsson behövs en ny utredning mot bakgrund av den ökade andelen utrikesfödda i Sverige och de uppmärksammade massövergreppen på unga kvinnor av i huvudsak utländska pojkar och män under festivalen We are Sthlm.² I januari ger också Brottsförebyggande rådet ut sin nationella trygghetsundersökning som visar att tryggheten minskar och oron för brott ökar, särskilt bland kvinnor.³ Februari 2017 skriver Polisen Peter Springare ett uppmärksammat Facebookinlägg om att brottslingar med utländska namn är överrepresenterade i hans utredningsarbete men trots det är det ingen som vågar tala öppet om det på grund av att det är en icke allmänt accepterad åsikt, och att han är *mycket bekymrad över den kriminalitet och tänket hos de invandrade kriminella*.⁴ Facebookinlägget fick många att reagera, bland annat kriminologen Leif GW Persson höll delvis med Springare om att ämnet är tabubelagt, men gav en missvisande bild av helheten.⁵ Kriminologen Jerzy Sarnecki kallar inlägget för *oerhörd obalanserad och enögd verklighetsbild*.⁶ Månaden därpå utger nationalekonomen Tino Sanandaji boken ”Massutmaningen: ekonomisk politik mot utanförskap & antisocialt beteende”⁷ som beskriver invandringsrelaterade problem. Bland annat tar han upp kriminalitet, arbetslöshet samt social och ekonomisk utanförskap. Boken får stor uppmärksamhet och kritiseras bland annat av Sarnecki för att vara ovetenskaplig och använder statistik felaktigt.⁸ Även nationalekonomen Hans Lööf och lektor i finansiell ekonomi Gustav Martinsson kritiserar Sanandaji för att aktivt vilseleda läsare på ett sätt som är destruktivt för invandringsdebatten.⁹ Frågan om kopplingen mellan invandrare och brottslighet väcker också internationell uppmärksamhet när USA:s president Donald Trump tar

¹ Fossblad, M. Lauffs, T. Magnusson, Ö. *Krav på att Brå tar fram statistik över brott och ursprung*. SVT nyheter. 2017-01-15.

² Svensson, Frida. *Stockholmspolisen mörkade massövergrepp*. Svenska dagbladet. 2016-01-10.

³ Brottsförebyggande rådet. (2016) *Nationella trygghetsundersökningen 2016. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Brottsförebyggande rådet. Stockholm. S. 9- ff

⁴ Israelsson, L. Mattsson, A. *Örebropolis anmäls efter Facebookinlägg*. Expressen. 2017-02-15.

⁵ Parkkila, S. Sund, H. *Här höll Leif G.W med Springare*. Expressen. 2017-02-21.

⁶ Israelsson, L. Mattsson, A. *Örebropolis anmäls efter Facebookinlägg*. Expressen. 2017-02-15.

⁷ Sanandaji, Tino. (2017) *Massutmaningen: ekonomisk politik mot utanförskap & antisocialt beteende*. Kuhzad Media AB.

⁸ Sveriges Radio. *Kriminolog kritisk till Sanandajis tolkning av statistik*. Sveriges Radio. 2017-02-14.

⁹ Lööf, H. Martinsson, G. *Allvarliga brister i Sanandajis bok om invandring*. Svenska dagbladet. 2017-05-17.

upp Sverige som exempel på misslyckad migrationspolitik.¹⁰ Samtidigt rapporteras det om ett ökat antal skjutningar och mordfall i invandrartäta områden.¹¹

Invandring i relation till kriminalitet som framgått under början av 2017 debatterats i större dags- och kvällstidningar, samt vad överrepresentation av utrikesfödda beror på. Senast Brottsförebyggande rådet, myndigheten som verkar för att öka tryggheten och motverka brottsligheten, gjorde en undersökning om brottslighet och ursprung var 2005.¹² Sverigedemokraternas krav i riksdagen om att ge Brottsförebyggande rådet uppdraget att ta fram ny statistik har lett till att många röster hörts i media där etnicitet i relation till brottslighet är fokus.

Diskurs, det vill säga den språkliga helheten av sammanhängande uttryck, utsagor, metaforer och begrepp¹³, kan enligt flera forskare påverka sättet vi tänker på.¹⁴ Det är då viktigt att vara medveten om de offentliga diskurserna och problemformuleringarna om invandring och kriminalitet på grund av att de kan påverka perceptionen av ”invandrare”. Stigmatiserande och exotifierande diskurser kan påverka samhällets attityder, referenser och perception. Studien är inomvetenskapligt relevant i bemärkelsen att jag avser att ge en djupare förståelse för hur diskurs påverkar och har betydelse för den politiska retoriken samt hur och varför det kan påverka på mer övergripande maktstrukturer och samhällsstrukturer ur socialkonstruktivistiskt perspektiv.

1.1 Problemformulering

Sverigedemokraternas (SD) krav i Riksdagen att ge BRÅ uppdraget fram ny statistik om brott och ursprung har lett till en ökad debatt om etnisk bakgrund och kriminalitet i allmänhet.¹⁵ Carol Bacchi, professor i internationella relationer och politik, har tagit fram verktyget *What's the problem represented to be (WPR)* för att analysera diskurs, problemgestaltning och problemformulering. Bacchi (2009) menar att alla politiska förslag som syftar till en förändring innehåller även en bild av vad problemet anses vara.¹⁶ Problem är inte autonoma och värdeneutrala fenomen, utan sociala konstruktioner som bör kritiskt granskas. Enligt Bacchi

¹⁰ Barr, B. Lapidus, A. Sörbring, K. *Sprickan om invandrare och brottslighet*. Expressen. 2017-02-25.

¹¹ Pirttialo, J. *Ny trend: gängkriminalitet dominerar dödsskjutningar*. Svenska dagbladet. 2017-02-24.

¹² Brottsförebyggande rådet. *Brottslighet blandpersoner födda i Sverige och utlandet*. 2005.

¹³ Nationalencyklopedin. *Diskurs*. Nationalencyklopedin.

¹⁴ Badersten, B; Gustavsson, J. (2015) *Vad är statsvetenskap?: Om undran inför politiken*. Lund: Studentlitteratur AB. S. 71; Bacchi, Carol Lee (2009) *Analysing policy: what's the problem represented to be?*, Pearson, Frenchs Forest, N.S.W.S. 1.

¹⁵ Fossblad, M. Lauffs, T. Magnusson, Ö. *Krav på att Brå tar fram statistik över brott och ursprung*. SVT nyheter. 2017-01-15.

¹⁶ Bacchi, C.L. (2009) S. 1.

(2009) är förslaget om att ge BRÅ uppdraget att ta fram ny statistik över brottslighet och ursprung även fyllt med förutfattade meningar och uppfattning om vad problemet är och hur problemet ska lösas.¹⁷ Enligt Bacchi (2009) påverkar detta vår förnimmelse och diskurser om invandrare, vilket kan mynna ut i politiska konsekvenser, diskriminering och påverkar vår verklighetsuppfattning. Därför är det relevant att studera problemformuleringen i debatten om att ge BRÅ uppdraget att ta fram en ny statistik över ursprung och kriminalitet. Frågan om brottslighet och ursprung är återkommande, men sker varje gång i en kontextuellt unik social situation då vår omvärld är i ständig förändring. Därför är det viktigt att analysera framställningen av utrikesfödda och barn till dessa i relation till brottslighet, hur problemet formuleras samt premisser som ligger till grund till diskussionen.

1.2 Syfte & Frågeställning

Syftet med studien är att undersöka hur ”invandraren” framställs i relation till brottslighet i diskurser. Fokus kommer ligga på debatten om att ge BRÅ uppdraget att ta fram en ny statistik om kriminalitet i relation till etniskt ursprung. Jag avser även att granska premisserna som framställningen vilar på. Frågeställningen är således:

- På vilket sätt framställs ”invandraren” i diskurser om kriminalitet?
- På vilka premisser vilar framställningen av ”invandraren” på?

1.3 Urval och avgränsning

Diskursen om invandring och kriminalitet är ett brett fält och en aktuell fråga som behandlas i flera olika samhällsliga perspektiv. Frågan om brottslingars ursprung är ett debatterat ämne och kravet på fakta kring frågan är återkommande.¹⁸ I januari, februari och mars 2017 publicerades ett antal debattinlägg/opinionsbildande inlägg som rör frågan om BRÅ bör ta fram en ny statistik över brottslighet och ursprung. Debattinlägg/opinionsbildande artiklar kommer i studiens fall att utgöra diskursen.

Anledningen till att debattinlägg snarare granskas än nyhetsartiklar är att skribenterna kan representera en variation av idéer och angreppssätt utifrån olika professioner och bakgrund. Debattinlägg syftar till att skapa opinion och påverka attityder, beteende och det sociala klimatet, och kompletterar nyhetsjournalistiken med en åsikt. Det är således debattinläggen som ligger till

¹⁷ Bacchi, C.L. (2009) S. 33.

¹⁸ Kardell, Johan (2011) *Utländsk bakgrund och registrerad brottslighet: överrepresentationen i den svenska kriminalstatistiken*. Stockholms universitet. S. 19.

grund för diskursen. Genom att opinionsbildare belyser hur invandring och kriminalitet hänger ihop ur sitt perspektiv stärker opinionsbildaren relevansen för frågan eller problemet och uppmärksammar även olika infallsvinklar och utgångspunkter för hur problemet skall lösas. Detta kan i förlängningen påverka beslutsfattare i policyfrågor.

1.4 Bakgrund

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) är en statlig myndighet som arbetar med att ta fram fakta om brottslighet, sprida kunskap om brottslighet och för att förebygga brottsligheten. BRÅs ansvarsområden är bland annat att föra rättsstatistik, utveckla kunskapskällor om brott, brottsoffer och gärningsmän, genomföra en årlig trygghetsundersökning, ge underlag för åtgärder och prioriteringar åt regering och myndigheter samt utvärdera reformer, bedriver forskning för att ta fram ny kunskap samt stödjer brottsförebyggande arbete.¹⁹

1.5 Begreppsanvändning

I studien kommer kriminalitet och brottslighet att refereras till synonymt. I studien kommer även begreppet ”invandrare” att variera. Exempelvis utländska medborgare, utrikesfödda, utlänningar, utlandsfödda, annan etnicitet, ursprung, invandrare, invandrabakgrund och så vidare. Detta på grund av att benämningen har varierat i undersökningsmaterialet, och jag avser att spegla materialet. En analys av detta kommer att ske i analysdelen. Begreppet jag använder mig av är ”invandrare” och ”barn till invandrare”. Definitionen av invandrare är individer födda utanför Sveriges gränser och har sedan invandrat till Sverige.

¹⁹ Brottsförebyggande rådet. *Om BRÅ*. Brottsförebyggande rådet. 2017-05-18.

2. Tidigare forskning & teori

Mediernas utbud påverkar och formar uppfattningen om verkligheten och hjälper oss att förstå världen, och utgör därmed en maktfaktor i samhället.²⁰ Enligt Becker, Ekecrantz och Olsson (2000) kan media betraktas som en institution, en tredje statsmakt, som har stort inflytande över det sociala livet. Många politiska aktiviteter har flyttats ut i media och inkorporerats i mediala diskurser.²¹ Ekecrantz (1996) beskriver media som en:

/.../parallellvärld som är lika verklig som alla andra världar, och som bidrar (...) till att organisera både sociala och kunskapsmässiga förhållanden i samhället, utmejsla mänskliga och sociala relationer, definiera grupper och kategorier.²²

Att studera hur media, i studiens fall debattinlägg i tidningar, påverkar vårt sätt att betrakta ”invandrare” är relevant på grund av att media kan bidra till att forma verklighetsuppfattningen och hur vi ska förhålla oss till den. I opinionsbildande inlägg förmedlas en verklighetsuppfattning tillsammans med en åsikt om hur man bör förhålla sig till ”invandrare” och kriminalitet, vilket i sin tur kan bidra till att definiera individer och grupper, sociala relationer, statliga institutioner, brottsvårdande myndigheter och kriminalitet i sig. Även enligt Bacchi (2009) bör verkligheten och problemen som förmedlas granskas på grund av att hur problem återspeglas i diskurser påverkar hur läsaren betraktar och förhåller sig till ”invandrare” och kriminalitet, och i förlängningen vilka lösningar som föreslås.

2.1 ”Den Andre”

Länge har man ägnat sig åt att konstruera nidsbilder och givit näring åt förutfattade meningar om vad som kan betraktas som ”den Andre”. Dessa skrifter och illustrationer har över tid skiftat mellan att vara religiösa, biologiska, etniska, kulturella eller civilisatoriska.²³

Texter där skillnader och motsatsförhållanden står i fokus, och där ”vi” beskriver eller åtgärdar ”dem”, bidrar till att upprätthålla gränser mellan ”oss” och ”dem”. Ylva Brune (2004),

²⁰ Nohrstedt, S. A., & Camauër, L. (2006). *Mediernas vi och dom: Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm. Edita Sverige AB. SOU 2006:21. S. 21.

²¹ Becker K, Ekecranz J och Olsson T (2000) *Picturing politics: visual and textual formations of modernity in the Swedish press*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation Stockholms Universitet, Stockholm.S. 10.

²² Becker, K., E. Frid, J. Ekecrantz & T. Olsson (1996). (red.) *Medierummet*. Stockholm: Carlssons S. 297.

²³Fazlhasemi, Mohammed (2001) ”Svenskarna moderniserar de äkta mattornas land” i: McEachrane, M & Faye, L (red) (2001) *Sverige och de Andra. Postkoloniala perspektiv*. Natur och kultur. Falun. S. 133.

medieforskare och journalist, har definierat fyra grundläggande *gränssättande tekniker* för att konstruera ett ”vi” och ”dem”:

- Texten är sådan att ”vi” talar om ”dem”. De som beskrivs är föremål för gestaltningar och teorier som utgår från diskurser som textens ”vi” är hemma i eller kan solidarisera sig med, medan ”de” har marginellt eller ingen definitionsmyndighet.
- Relationen mellan textens ”vi” och ”de” framstår som en serie skillnader, motsatsförhållanden eller konflikter. Motsatsförhållanden kan beskrivas som asymmetriska förhållanden som kräver en lösning. Exempelvis ”vi hjälper dem”.
- Egenskaper, handlingar och problem som tillskrivs ”dem” är främmande, oönskade och hotfulla mot ”oss” och ”vår” identitet och självbild.
- De främmande, oönskade och hotfulla hos ”dem” kontrasteras mot vår utopiska och ideala självbild.²⁴

Om texten uppfyller de ovanstående kraven helt eller delvis är det sannolikt en konsekvens av medialogiken. En kategori människor, exempelvis invandrare, som saknar definitionsmyndighet blir definierade och konstruerade av journalistiken tillsammans med myndigheter. Brune (2006) menar att journalistiken behöver motsatser, polarisering och konflikter för att formulera sig. Permanenta inslag i nyhetsdiskurser där ”vi” formulerar ”dem” konstruerar en kategori som annorlunda och eventuellt bristfälliga. ”Vi” framstår som normaliteten som ”dem” måste uppnå.²⁵

Brune (2004) menar att föreställningen om ”den Andre” eller ”invandraren” delvis kan förstås som en projektion, där ”dem” tillskrivs egenskaper som inte är önskvärda i ”vår” kultur, det bidrar i sin tur till att idealisera självbilden och den nationella identiteten.²⁶ ”Den Andre” bidrar till att förstärka de nationella värdena, som ”den Andre” inte anses dela, eller direkt är motsägelsefulla, till ”våra” värden.²⁷ Andrafieringen blir en nödvändig process för att konstituera den optimala medborgaren. ”Den Andre”, alltså ”invandraren”, kontrasteras dock inte mot ”svenska” individer, utan mot det idealiska tillståndet av ”svenskhet”.²⁸ Även Manga (2001) lyfter fram rasistiska

²⁴ Brune, Ylva (2004). *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistisk våld*. Diss. Göteborgs universitet. S.48-49.

²⁵ Brune, Ylva (2006) ”*Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och Bladet.*” Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen. SOU 2006:21. S.94.

²⁶ Brune, Y (2005) S. 49; Brune, Ylva. (2005) ””Invandrare” i mediearkivets typgalleri.” i: De los Reyes, P., Molina, I. & Mulinari, D. (Red.). (2005). *Maktens (o)lika förkländnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Bokförlaget Atlas: Stockholm. S. 177.

²⁷ Honig, Bonnie. 2001. *Democracy and the Foreigner*. Princeton, NJ: Princeton University Press. S. 74-75.

²⁸ Brune, Ylva. (2005) .S. 177.

diskurser som viktiga för att skapa en identitet genom att de spelar roll för hur enskilda individer kategoriserar sig själva. Begrepp som ”invandrare” och ”svenskar” tillskrivs och fylls med olika egenskaper som bygger på yttre och kulturella karaktäristika. Begreppen svensk och invandrare utgår från att grupperna är homogena och att invandrarskapet är absolut olikt och oförenligt med det svenska. En hierarki uppstår där invandrargrupper mäts i hur ”lika” och ”olika” de är svenskar. Etniciteter rangordnas utifrån deras integration och assimilationsförmåga.²⁹

Enligt Bredström (2005) porträtteras medelhavs- eller mellanösternkultur med förlegad kvinnoosyn som motsats till den svenska, jämställda kulturen. Argument som bristande förståelse för könsroller, jämställdhet och sexualitet bland invandrare och barn till invandrare anses vara ett ”kulturellt bagage” och att det svenska samhället blir en kulturkrock.³⁰ Kultur framstår som ett statisk och essentiellt fenomen inom nationella och etniska gränser, som ett arv eller bagage som människan bär med sig. ”Invandraren” pekats ut som kulturellt avvikande i direkt krock mot den svenska ”normala” kulturen. Företeelsen kallas för *kulturell rasism*.³¹ Däri är vissa kulturer mer eller mindre avvikande. Genom ett kulturellt kodsysteem inkluderas eller exkluderas människor från föreställda gemenskaper. Detta är en process som kommit att kallas för *rasifiering*, där vissa grupper konstrueras som avvikande per definition.³²

Gunilla Hultén, doktor i journalistik, menar att det koloniala perspektivet lever kvar i medierapporteringen. Begreppet invandrare kom att användas som ett adjektiv i mitten av 70-talet³³ då begrepp som *invandrarkultur*, *invandrarfrågor*, *invandrarbarn*, *invandarmän* blev aktuella. Den frekventa användningen och sättet att fylla ordet invandrare med fler betydelser än ursprunget självt skapar en starkare distinktion mellan den inhemska svensken och invandraren. Samtidigt förblir ”invandraren” anonyma i nyhetsrapportering, detta i sin tur skapar en kollektiv identitetskonstruktion, och de individuella egenskaperna hos invandraren försvinner.³⁴ Detta kontrasteras mot den hyggliga, hjälpsamma svensken och bekräftar bilden av Sverige som det

²⁹Manga, E. (2001) ”knark, globalisering och invandrarskräck” i: McEachrane, M & Faye, L (red) (2001) *Sverige och de Andra. Postkoloniala perspektiv*. Natur och kultur. Falun. S.260.

³⁰Bredström, A. (2005) ”Maskulinitet och kamp om nationella arenor- reflektioner kring bilden av ”invandrarkillen” i svensk media. i: De los Reyes, P., Molina, I. & Mulinari, D. (Red.). (2005). *Maktens (o)lika förklädnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Bokförlaget Atlas: Stockholm. S. 187.

³¹Bredström, A (2005) S. 187, 189.

³²Ibid. S. 189.

³³Hultén, Gunilla. (2009) *Journalistik och mångfald*. Studentlitteratur AB. S. 59.

³⁴Ibid. S. 24.

förlovade landet.³⁵

2.2 ”Invandrarmannen” som den andre och den främmande problematiken

Brune (2005) genomför en undersökning av hur turkiska barn porträtteras i media, och visar bland annat på skillnaden mellan könen, med sexualitet och patriarkalt förtryck som en fixeringspunkt. I media framhävs specifikt sexualiserat våld eller kvinnoförnedrande brott som begås av män med annan etnisk bakgrund som en indirekt konsekvens av kulturen dessa män kommer ifrån. Brotten framhävs som en generell problematik som existerar hos dessa individer.³⁶

Enligt Bredström (2005) pekas socioekonomiska faktorer, som segregation, fattigdom och utanförskap, ibland ut som orsaker till överrepresentation i brottsstatistik. Föreställningen om att kriminalitet är kopplat till fattigdom är inte oproblematisk. Den förskjuter det verkliga problemet, kapitalismens inneboende maktobalans, och bidrar till att skapa en grupp människor som målas ut som framtidens kriminella. Detta innebär att de som lever i fattigare områden hamnar i myndigheternas strålkastare redan innan de begått brott, och bidrar till att ytterligare stärka kopplingen mellan invandrare och brott, snarare än att erbjuda en konstruktiv förklaring.³⁷

Bredström (2005) analyserar framställningen av invandrare i media med utgångspunkt i gruppvåldtäkt i Rissne, ”Rissnevåldtäkten”, där en flicka blir våldtagen av jämgamla pojkar. Händelsen skedde år 2000, och kom att handla i början om varför unga män våldtar. Diskursen var främst psykologiskt inriktad. Efter en knapp vecka blev det känt att pojkarna hade invandrarbakgrund, då fördes i stället en intensiv debatt kring ”invandarmän/killar” och ”kvinnosyn”, men även ”invandarmän” och kriminalitet på ett generellt plan.³⁸ Diskursen kring våldtäkten i Rissne kom att kretsa kring föreställningar om ett ”kulturellt arv”.

2.4 Den begreppsliga invandraren

Brunes (2004) teori om den *begreppsliga invandraren* i media kommer att utgöra det teoretiska ramverket för studien. Den *begreppsliga invandraren* är till stor del en produkt av rutinmässiga, triviala nyhetstekniker.³⁹ Begreppet invandrar- används som prefix inom journalistik, så som, *invandrarproblem*, *invandrarvåg*, *invandrantät* och så vidare. Dessa begrepp kan utgå ifrån

³⁵ Hultén, Gunilla. (2009). S. 69.

³⁶ Brune, Y. (2005). S. 166.

³⁷ Bredström, A. (2005) S. 194.

³⁸ Ibid. S. 182.

³⁹ Brune, Y. (2004). S. 332-333.

myndigheter och organisationer eller handla om invandrare själva.⁴⁰ Dessa begrepp omfattar en lång rad olika fenomen och verksamheter som bidrar till att konstruera kategorin ”invandrare” och bidrar således till att skapa en stereotyp där bestämda roller tilldelas. Brune (2006) beskriver stereotypisering som:

Stereotypiseringen består i upprepningen av en tematik och rollfördelning, som arbetar med att upprätta skillnader mellan kulturer, sådana att *svenskt* är modernt, fritt, jämställt, medan till exempel *muslimskt* eller *Mellanöstern* är traditionellt, förtryckande, patriarkalt. Föreställda skillnader mellan kulturer översätts till egenskaper hos individer och individen ses som representant för en grupp, en kultur eller ett geografiskt ursprung.⁴¹

En stereotyp skapas i läsarnas huvud. Att upprepa begreppet invandrare i media, statistik och politik utan att urskilja vem som är invandrare bäddar för idéer om att det finns stora skillnader mellan en svensk och en invandrare, och att den skillnaden beror på ursprung. Detta bidrar till att läsarens bild av en stereotypisk invandrare bekräftas och förstärks. Kategorisering och stereotypisering av invandrare skapar en gemensam beteckning till invandrare, och får även därtill beteckna en rad förmodade gemensamma egenskaper som därmed följer.⁴² Bidragande till att befästa kategoriseringen av invandrare är enligt Brune (2004) följande:

- Praktiska nyhetsord så som *invandrarkvinna*, *invandrartät*, *invandrarförort* upprepas tills de ser ut att beteckna något påtagligt.
- *Invandrare* presenteras med utgångspunkt i problem som definieras av olika myndigheter.
- Statistiska skillnader mellan *svenskar* och *invandrare* omvandlas till egenskaper – brister – hos den avvikande kategorin, *invandrarna*.
- Strukturella samhällsproblem konkretiseras som egenskaper hos eller svårigheter för *invandrare*.
- Generella utsagor om *invandrare* från experter, utsedda representanter för *invandrare* eller från textens berättare fogas in i nyheterna.
- Personifierade invandrare gestaltas som exempel på en redan definierad generell problematik eller som undantag från en generell problematik.⁴³

Allt ovanstående är legitima verktyg och redskap i rapportering. Men när de upprepas i förhållande till en viss kategori kan de skapa en stigmatisering av den kategorin.⁴⁴

⁴⁰ Brune, Y. (2004). S. 310.

⁴¹ SOU. 2006:21. S.94.

⁴² Brune, Y. (2004). S. 332-333.

⁴³ Ibid. S. 333.

⁴⁴ Ibid. S. 333.

2.6 Diskursanalys

Det diskursanalytiska angreppssättet kan betraktas som både ett teoretisk och metodologiskt paket, och kommer att utgöra bådadera i studien. Paketet innehåller ontologiska och epistemologiska premisser angående språkets roll i den sociala konstruktionen av världen, och innehåller även teoretiska modeller och metodologiska riktlinjer för hur man angriper ett forskningsområde, samt specifika tekniker för språkanalys.⁴⁵

Diskursanalysen är *anti-essentialistisk*, som innebär att det inte finns en absolut sanning eller yttre verklighet, och *konstruktionistisk*, vilket innebär att det bara finns versioner av verkligheten som uttrycks av medlemmar i den miljön som studeras. Versionerna skapas i socialiseringsprocesser och konstruerar och formar sociala fenomen så som identitet, relationer, samhälle och världen, vilka samtliga är ombytliga.⁴⁶ Språket blir ett nödvändigt medel som tillhandahåller en verklighetsuppfattning, som är en produktiv och meningsskapande enhet. Att se språket som konstruerande av sanningar och kunskap innebär att maktfrågan handlar då om att få viss kunskap erkänd som den rätt kunskap.⁴⁷

De diskursanalytiker som är intresserade på makt och språk ser diskurser som en kamp om vad som får sägas och vad som inte får sägas, och av vem det får sägas.⁴⁸ Bryman (2011) beskriver diskurs som en uppsättning språkliga uttryck som förhåller sig till världen, och vårt sätt att beskriva den påverkar hur vi förstår eller uppfattar den. Detta i sin tur påverkar vår perception och utgör en referensram för vår uppfattning om verkligheten.⁴⁹ Kunskap och sanning är en diskursiv konstruktion där olika kunskapsregimer anger vad som är sant och vad som är falskt. Sanningen skapas som ett system av procedurer för produktionen av diskurser.⁵⁰ Diskurs har i studiens fall bestått av flera dominerande, konkurrerande och samspelande diskurser om sanningen, vilket kommer att reflekteras i studien.

⁴⁵Winther Jørgensen, M &Phillips, L (2015). S. 10

⁴⁶Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016). S. 465.

⁴⁷Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S. 326.

⁴⁸Ibid. S. 328

⁴⁹Bryman, A. (2011) S. 474

⁵⁰Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015) S. 19

2.7 ”What is the problem represented to be?”

Enligt Bacchi (2009) styrs vi av problematiseringar, för att förstå samhället bör därför problemformuleringar och problemrepresentationer granskas och undersökas.⁵¹ I debatten om att ta fram statistik över brottslighet och ursprung är problematiseringen brottslighet och ursprung. Hur relationen mellan brottslighet och ”invandrare” framställs kan få konsekvenser för hur bådadera betraktas och kan påverka hur vi tänker och uppfattar målgruppen, och kan påverka vilka åtgärder och interventioner som föreslås.

”What’s the problem represented to be?” (ungefärligt översatt *hur framställs problemet?*) har utformats av Carol Lee Bacchi, professor i statsvetenskap vid University of Adelaide. Bacchi utmanar synsättet att policy utformas och skapas som ett försök att ta itu med ett fast och identifierbart problem. Bacchi påstår att när en policy (avsiktsförklaring, processer eller riktlinjer för att styra beslut för att uppnå önskade mål) läggs fram finns det också en viss förutfattad mening eller uppfattning om hur problemet ska lösas.⁵² Ett problem kan även simplificeras och förenklas för att göra det greppbart, så att komplexiteten och dynamiken i problemet inte tas hänsyn till. Detta kan även ge sken av ett funktionellt samhälle med några få problem som måste åtgärdas, i stället för att se på samhället och systemet som ett problem i sig.⁵³ På så sätt så skapas inte dessa processer eller riktlinjer för att adressera ett problem, utan snarare *forma* ett problem.⁵⁴ Vi styrs genom problemrepresentationer och behöver således granska och problematisera problemrepresentationer, dess premisser och effekter snarare än problem. WPR-metoden erbjuder en infallsvinkel som specifikt analyserar problemrepresentationen för att utröna hur problemet definieras och konstitueras.

Bacchi (2009) kritiserar politiska diskurser som behandlar politik som en neutral och teknisk process där politiska problem ses som rationalistiska antaganden. Fokus bör flyttas från problemlösning till att ifrågasätta problematiserandet. Metoden är ett bakvänt tillvägagångssätt som inte tar utgångspunkt i vad problemet är, utan hur problemet representeras, formuleras och gestaltas. Verktuget heter *What’s the problem represented to be (WPR)*. Metoden utgår från definition att makt inte är någonting som en individ har, det är något som en individ utövar.

⁵¹Bacchi, C.L (2009) S. XIII

⁵² Ibid. S. 3.

⁵³Ibid. S. X.

⁵⁴ Ibid. S. X.

Fokus ligger på struktur och positioner än individen själv.⁵⁵ WPR-metoden innehåller sex analysfrågor som breddar förståelse för pågående diskurser.

1. What is the ‘problem’ (...) represented to be in a specific policy?
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the ‘problem’?
3. How has this representation of the ‘problem’ come about?
4. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the ‘problem’ be thought about differently?
5. What effects are produced by this representation of the problem?
6. How/where has this representation of the ‘problem’ been produced, disseminated and defended? How could it be questioned, disrupted and replaced?⁵⁶

Utifrån de 6 analysfrågorna har 4 relevanta frågor valts ut:

1. What is the ‘problem’ (...) represented to be in a specific policy?
2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the ‘problem’?
3. What is left unproblematic in this ‘problem’ representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?
4. What effects are produced by this representation of the problem?⁵⁷

Syftet med studien om hur ”invandraren” framställs i diskurser om kriminalitet och vilka premisser framställningen vilar på. Med ovanstående frågor kan framställningen av ”invandraren” i vidare bemärkelse undersökas utifrån vad som saknas och vad som inte problematiseras och kritiserats i framställningen. Enligt Bacchi (2009) får alla framställningar även konsekvenser, med hjälp av analysverktyget så kan även effekterna analyseras. Fråga 3 och fråga 6 har valts bort. De kan båda tillföra en förståelse för hur ”invandraren” framställs och vilka premisser de vilar. Frågorna kräver dock en historisk översyn och kartläggning av hur, var, när och av vem/vad framställningen av ”invandraren” uppstod ifrån samt hur framställningen skall ersättas. Detta bidrar inte till syftet.

Den första frågan gör gällande ”Hur framställs problemet?”. WPR bygger på premissen att policys problematiserar vissa aktiviteter och innehåller därmed implicita

⁵⁵ Bacchi, C.L (2009). S XII-ff.

⁵⁶ Ibid. S XII.

⁵⁷ Ibid. S XII.

problemrepresentationer. Policys är komplexa och innehåller ofta en rad olika förslag, och därmed en rad olika problemrepresentationer. Bacchi (2009) menar att känslorna inför ett problem avgör vilka interventioner som föreslås. Det skapar möjlighet att ifrågasätta förgivet tagna antaganden genom att analysera problemrepresentationen samt vilka medel som föreslås för att lösa problemet samt hur de föreslås riktas.⁵⁸

Nästa fråga är ”vilka antaganden och förutfattade meningar bygger problemrepresentationen på?”. Analysfrågan avser bakgrundskunskap som tas förgivet. Genom att analysera antaganden och förutfattade meningar möjliggör det identifikationen av premisser som stödjer problemrepresentation. Poängen med analysfrågan är inte att identifiera rasism eller partiskhet, snarare bör man utröna logiken som underbygger problemrepresentation.⁵⁹ Identifiering av djupt rotade kulturella premisser och värden är centralt i fråga 2. Genom att utröna dessa kan vi då se de konceptuella logiker som begränsar förståelsen för problemet. Detta kan göras via att betrakta vissa nyckelkoncept, som är abstrakta etiketter som döljer inre värderingar, i debatten. Exempelvis brottslighet, utanförskap och utsatta områden. Dessa nyckelkoncept fylls med en mening.⁶⁰ Kategorier som fokuserar på grupper av individer är ett koncept som spelar en viktig roll i problemrepresentationen, så som: ålderskategori, könskategori och etnicitetskategori.⁶¹

Bacchi (2009) menar även att debatter tenderar att delas upp i två läger som är motsatser till varandra, det vill säga dikotomier, exempelvis offentligt/privat, nationell/internationell, man/kvinna, legal/illegal, civiliserad/ociviliserad. Därför bör dessa läger uppmärksammas när de uppkommer i debatten och hur de fungerar för att forma vår förståelse för problemet. Denna typ av analys belyser spänningar och motsägelser i problemrepresentationer och belyser även begränsningar, brister och otillräckligheter.⁶²

Fråga tre lyder ”vad lämnas utanför eller vad problematiseras ej i framställningen?”. Som tidigare sagt är problemrepresentationen begränsad och kan därför simplificera ett komplext problem. Då är det viktigt att ta fram aspekter och perspektiv som tystas ner eller inte förs fram i diskussionen. Att simplificera ett problem gör också att problemet inte representeras korrekt, eller i värsta fall kan

⁵⁸ Bacchi, C.L. (2009). S. 3- 4

⁵⁹ Ibid. S. 5

⁶⁰ Ibid. S. 8

⁶¹ Ibid. S. 9

⁶² Ibid. S. 13.

förvrängas. Därför analyseras det som inte tas upp, eller de problem som lämnas utan lösning i debatten. Med hjälp av tidigare analysfråga, samt dikotomier som framkommer, kommer analysfrågan att besvaras.⁶³

Sista analysfrågan behandlar ”vilka effekter av problemrepresentationen kan uppstå?”. WPR-metoden utgår ifrån att problemrepresentationer kan skapa svårigheter eller skada till vissa sociala grupper mer än andra grupper. För att identifiera effekterna följer två analysfrågor. A) diskursiv effekt: den effekt som följer av begränsningarna i sättet att betrakta, prata och tänka om problemet till följd av problemrepresentationen. B) Subjektifieringseffekten: de sätt som subjekt konstitueras i diskurser. Problemrepresentationerna kan konstituera en subjektifiering som kan influera hur vi betraktar andra och oss själva, och bör därför granskas.⁶⁴ Med subjektivitet avses individens medvetna och omedvetna tankar, känslor och upplevelser, hennes självförståelse och förhållningssätt till omvärlden. Språket är inte ett uttryck för subjektivitet, utan snarare konstituerar den. Att använda språket hör alltså ihop med tankar, idéer och känslor. Sociala strukturer och materiella förhållanden medför att diskurserna och språket uttrycker särskilda maktförhållanden och låser fast människor i olika slags subjektivitet.⁶⁵ Med hjälp av teorin om *Den begreppsliga invandraren* kan denna fråga besvaras.

⁶³Bacchi, C.L (2009). S. 13.

⁶⁴Ibid. S. 16-17.

⁶⁵ Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016) S. 415-416.

4. Metod, material & tillvägagångssätt

Forskningsstrategin är kvalitativ och forskningsdesignen är tvärsnittsdesign. Jag kommer att göra en diskursanalys av en uppsättning artiklar som berör en viss tidsperiod. Metoden syftar till att vara ett redskap till analysen. För detta har en språkbaserad metod för insamling och analys av kvalitativ data valts.

4.1 Analysmatrisernas utformning

Två analysmatriser har utformats i syfte att utröna mönster i diskurser i dagstidningar. Den första analysmatrisen är inspirerad av Carol Bacchis WPR-metod som bygger på tre frågor som presenteras nedan. Den sista frågan från Bacchi presenteras i nästa analysmatris.

1. *Hur framställs problemet?* Känslorna inför ett problem påverkar vilka åtgärder som föreslås. I problemrepresentationen finns implicita antaganden om hur problemet skall lösas. Det skapar möjlighet att ifrågasätta föregivet tagna antaganden genom att analysera problemrepresentationen, vilka medel och interventioner som föreslås samt hur de riktas.⁶⁶ Som två separata kolumner i matrisen finns då A) *hur framställs problemet?* och B) *förslag på åtgärd* för att utröna föregivet tagna antaganden.
2. *Vilka antaganden och förutfattade meningar bygger problemrepresentationen på?* Genom att identifiera kulturella premisser och värden kan vi analysera antaganden och förutfattade meningar möjliggör identifikation av premisser och logiker som stödjer problemrepresentation. Detta görs genom att betrakta C) *nyckelkoncept* som *abstrakta etiketter* som döljer inre värderingar, utröna D) *kategorier*, samt E) *dikotomier*.⁶⁷
3. *Vad lämnas utanför eller vad problematiseras ej i framställningen?*⁶⁸ Problemrepresentationen är en simplificering av komplexa problem. Därför analyseras F) *vad inte tas upp?* samt G) *vad lämnas utan lösning* i debatten? Dikotimer i debatten kan belysa direkta motsägelser och motsatser och kan därför också belysa vad som inte tas upp i debatten. Tillsammans med *kategori*, kan det utrönas vad som inte tas upp i debatten och vad som ej problematiseras. Även med hjälp av exempelvis abstrakta etiketter, så som fattigdom eller utanförskap som anledning till kriminalitet nämns i debatten, men inte erbjuder problemet utan en konstruktiv lösning.

⁶⁶ Bacchi, C.L (2009). S. 4.

⁶⁷ Ibid. S. 9: 13.

⁶⁸ Ibid. S. 13.

Matris ett ser ut enligt följande:

Hur framställs problemet?	Förslag på åtgärd	Nyckelkoncept	Kategori	Dikotomier	Vad tas inte upp?	Vad lämnas utan lösning?
---------------------------	-------------------	---------------	----------	------------	-------------------	--------------------------

Den sista frågan i Bacchis WPR-metod är *Vilka effekter av problemrepresentationen kan uppstå?* Frågan behandlar effekterna av diskursen: den effekt som följer av begränsningarna i sättet att betrakta, prata och tänka om problemet till följd av problemrepresentationen, samt subjektifieringseffekten: de sätt som subjekt konstitueras i diskursen. Framställningen kan konstituera en subjektifiering som kan influera hur vi betraktar andra och oss själva. Med subjektivitet avses individens medvetna och omedvetna tankar, känslor och upplevelser, hennes självförståelse och förhållningssätt till omvärlden.⁶⁹ Sociala strukturer och materiella förhållanden medför att diskurserna och språket uttrycker särskilda maktförhållanden och låser fast människor i olika slags subjektivitet.⁷⁰ Med hjälp av teorin om *Den begreppsliga invandraren* kan denna fråga besvaras.

Media är en lika verklig plats som verkligheten i sig och bidrar till att forma och konstruera världen.⁷¹ Hur ”invandraren” beskrivs i media bidrar till kunskapen om ”invandraren” och påverkar vår sociala relation och förhållanden till ”invandrare”, som i sin tur påverkar och bidrar till att definiera och konstruera individer och kategorier.⁷² Detta kan betraktas som en socialiseringsprocess där identitet, relationer, samhälle och världen konstrueras och formas i språket.⁷³ *Den begreppsliga invandraren* omfattar en rad olika fenomen och verksamheter som bidrar till att konstruera kategorin ”invandrare” och skapa en stereotyp med bestämda roller genom att upprepa en tematik och rollfördelning som upprätthåller uppfattningen om skillnader mellan kulturer eller ursprung.⁷⁴ Den stereotypiska invandraren bekräftas och förstärks samtidigt som kategorin ”invandrare” och de föreställda skillnaderna översätts till en rad gemensam förmodade

⁶⁹ Bacchi, C.L (2009). S. 16-17.

⁷⁰ Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016) S. 415-416.

⁷¹ Ibid. S. 465.

⁷² Becker, K., E. Frid, J. Ekecrantz & T. Olsson (1996). S. 297.

⁷³ Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016). S. 465: Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S. 326.

⁷⁴ SOU. 2006:21. S.94.

egenskaper hos ”invandraren”.⁷⁵ Matrisen visar översiktligt den repetitiva tematiken och rollfördelningen och bidrar till att besvara Bacchis sista fråga om diskursens effekter. *Den begreppsliga invandraren* bygger på fem yttranden:

1. *Praktiska nyhetsord så som invandrarkvinna, invandrantät, invandrarförort upprepas tills de ser ut att beteckna något påtagligt.* Här kommer nyhetsorden att skrivas in, så som exempelvis *invandrarbarn, invandrarkriminalitet*. Att använda praktiska nyhetsord i rapporteringen kan ge intrycket av att ”invandrarens” problematik och tillvaro skiljer sig åt från den svenska. Den diskursiva effekten kan begränsa sättet att betrakta, prata och tänka om problemet till följd de praktiska nyhetsorden. Men kan även tilldela de individer som betraktas som ”invandrare” och de som själva identifierar sig som invandrare en särskild position eller identitet runt den konstruerade verkligheten. Föreställda skillnader översätts till representativa egenskaper hos en grupp individer.⁷⁶
2. *Invandrare presenteras med utgångspunkt i problem som definieras av olika myndigheter.* Punkt 2 kommer att sammanfogas med punkt 5 därför att de behandlar frågan om att ”invandrarens” problematik definieras av myndigheter, experter, utsedda representanter eller från textens författare, och har därför sammanfogats för att ge ett översiktligt och sammanfattande resultat. I kolumnen kommer därför att skrivas in vilken myndighet som har yttrat sig, vilken/vem expert eller utsedd representant för invandrare som har yttrat sig, samt om textens författare har uttryckt sig i generella ordalag om ”invandrare” för att omfatta båda punkterna.
3. *Statistiska skillnader mellan svenskar och invandrare omvandlas till egenskaper – brister – hos den avvikande kategorin, invandrarna.* punkt 3 och 4 kommer att sammanfogas då de behandlar likartade och överlappande moment. Båda punkter menar att den slentrianmässiga rapporteringen om strukturella samhällsproblem bidrar till att skapa statistiska skillnader som omvandlas till egenskaper hos ”invandrare” eller konkretiseras som egenskaper hos ”invandrare”. Samhällsproblematiken kommer här att skrivas in som egenskaper i analysmatrisen. Exempelvis: Det är svårare för invandrare att få arbete, därför är invandrare i högre grad arbetslösa och arbetslöshet är kopplat till kriminalitet. Samhällsproblematiken är arbetslöshet. Den diskursiva effekten går att utläsa om samma problem upprepas i kolumnen som egenskaper eller brister hos gruppen, detta kan då betraktas som en upprepning av rollfördelning och tema och kan

⁷⁵ Brune, Y. (2004). S. 332-333.

⁷⁶ SOU. 2006:21. S.94.

påverka eller stigmatisera sättet att betrakta ”invandrare”. Subjektifieringseffekten kan leda till att ”invandraren förhåller sig till identiteten den blivit tilldelad och därför inte söker jobb, eller skyller sitt misslyckande på arbetsgivaren, staten och/eller sin bakgrund. Arbetsgivare kan i sin tur också bli skeptiska till individer som är/upplevs som ”invandrare”.

4. *Strukturella samhällsproblem konkretiseras som egenskaper/svårigheter för invandrare.* Punkt 4 har sammanfogats med punkt 3 (se ovan).
5. *Generella utsagor om invandrare från experter, utsedda representanter för invandrare eller från textens berättare fogas in i nyheterna.* Punkt 5 har sammanfogats med punkt 2 (se ovan).
6. *Personifierade invandrare gestaltas som exempel på en redan definierad generell problematik eller som undantag från en generell problematik.* Punkt 6 kan delvis överlappa med Punkt 3 och 4 i bemärkelsen att ”invandraren” förkroppsligar strukturella samhällsproblem. Skillnaden är att i ovanstående punkter menar att samhällsproblem konkretiseras egenskaper/svårigheter hos ”invandrare”, medan punkt 6 menar att ”invandrare” personifierar och *är* samhällsproblemet. Exempelvis: Invandrare vill inte arbeta och därför är invandrare i högre grad arbetslösa och arbetslöshet är kopplat till kriminalitet.⁷⁷ Den diskursiva effekten kan då resultera i att ”invandrare” betraktas vara roten till samhällsproblemet, och ”invandraren” har inga avsikter att ändra på det. Subjektifieringseffekten kan bli att ”invandrare” förhåller sig till identiteten den blivit tilldelad av media och därför inte heller söker jobb och får försörjning på annat håll. Synen på ”invandraren” som orsaken till samhällsproblematiken kan påverka synen på migration och leda till politiska konsekvenser för arbetsmarknadspolitik och migration- och integrationspolitik.

Detta har sammanfattats till matris två:

Praktiska nyhetsord.	Myndighet/expert/representanter/författare som definierar/ger generella utsagor om problematiken/invandrare.	Strukturella/statiska samhällsproblem som konkretiseras som egenskaper/svårigheter.	Invandrare personifierar samhällsproblematiken.
-----------------------------	---	--	--

En risk med analysmatrisens utformning som grundar sig i de teoretiska utgångspunkterna är att resultatet av analysen kan bli en bekräftelse av antaganden. Samtidigt är det en utmaning att skapa

⁷⁷ Brune, Y. (2004) S. 333.

en analysmatris som är replikerbar. Matrisen har använts som hjälpmedel vid analysen för att få en översikt över materialet. Analysmatriserna går ett håll – från det svenska perspektivet på ”invandrare”- och besvarar bara andrafieringen från ”svensken” till ”invandraren”. Detta kan leda till att stereotypiseringen kan utläsas från ett håll, och missar därmed framställningarna och de förmodade egenskaperna som ”svensken” har. Antaganden om vilka som tillhör marginaliserade grupper utöver ”invandrare” kan inte heller utläsas i matrisen. Vilket gör matrisen till ett verktyg som enbart kan användas för att utläsa repetitiva strukturella rollfördelningar om ”invandraren”- av ”svensken”

4.2 Material och urval

Materialet består av debattartiklar och debattinlägg som utgör diskursen. Dessa har publicerats från 1 januari till 31 mars 2017. Debattinlägg består i krönikor, ledarskribenter och insändare. Krönikörer syftar till att analysera händelser och fenomen, åsikten i krönikan är personlig men inom ramen för värderingarna som tidningen har. Ledare bedriver åsiktsjournalistik och präglas av tidningens ideologiska profil. En insändare kan skickas in till en tidning av vem som helst och publiceras under förutsättning att den följer reglerna för en insändare.⁷⁸ Till skillnad från tidningsartiklar och reportage som bygger på händelserapportering och förhåller sig till branschens etiska regler ”spelregler för press, radio och TV”. Detta innebär bland annat att journalistik skall bedrivas utan yttre påverkan och skall rapportera mångsidigt och nyanserat samt *slå vakt om den dokumentära bilden*.⁷⁹ Tidningsartiklar och reportage syftar att rapportera så objektiv och nyanserat som möjligt. Samtidigt som tidningsartiklar också är intressanta att studera avser jag att studera den opinion som aktivt drivs.⁸⁰ Sammanlagt har 13 inlägg i debatten analyserats.

Artiklarna kan till viss del representera en bild som återspeglar de åsiktsströmningar som representeras i offentliga diskurser, i digitalt tryckta inlägg, som finns vid tidpunkten. Om de kan sägas vara representativa för åsiktsströmningarna hos populationen i Sverige är svårt att bevisa. Journalistkåren och politiskt insatta lekmän som skriver insändare är en homogen grupp i bemärkelsen att de är politiskt insatta och vidareutbildade. Även att de representerar och återspeglar en liten variation av politisk/ideologisk övertygelse och yrkesmässig erfarenhet och kunskap är en nackdel för att kunna återge en representativ bild av läget i debatten generellt.

⁷⁸ Hallandsposten. *Vad är skillnaden mellan artiklar/reportage, krönikor och ledare?* Hallandsposten. 2013-01-16.

⁷⁹ Journalistförbundet. *Publicitetsregler*. Journalistförbundet. <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-for-press-radio-och-tv/publicitetsregler>.

⁸⁰ Hallandsposten. *Vad är skillnaden mellan artiklar/reportage, krönikor och ledare?* Hallandsposten. 2013-01-16.

Tillvägagångsätt har varit sökningar genom *Googles News search* och begränsats tidsmässigt från 2017-01-01 till 2017-03-31. Diskursanalys måste avgränsas till en specifik tid, då de undersöker diskurserna inom en tidsanda anses 1 januari till 31 mars månad vara ett passande utsnitt och ringar in tidsandan.

Sökorden har varit på svenska på grund av att undersökningen avser att studera diskurser i Sverige. Efter provsökningar konstruerades ett antal söksträngar:

Tabell 1. Söksträngar

1. "Invandrar*" AND "Kriminalitet" AND "brottslighet" AND "Brottsförebygganderådet" AND "BRÅ" (55 sökträffar)
2. "Invandrar*" AND "Nyanländ" AND "BRÅ" AND "Brottsförebygganderådet" AND "Kriminalitet" AND "Brottslighet" (7 sökträffar)
3. "Annan bakgrund" AND "Etnisk*" AND "Kriminalitet" AND "BRÅ" AND "Brottsförebygganderådet" (2 sökträffar)
4. "Invandring" AND "Kriminalitet" AND "BRÅ" (68 sökträffar)
5. "BRÅ" AND "Brottsförebygganderådet" AND "Nyanlända" AND "Invandring" AND "Invandrar*" (8 sökträffar)
6. "Brottslighet" AND "Kriminalitet" AND "etnisk*" AND "BRÅ" (24 sökträffar)

*=Trunkering

Ovanstående sex söksträngar utgjorde kärnan i databassökningarna. Flertalet söksträngar varierades i olika kombinationer. Sammanlagt har de ovanstående söksträngar genererat 162 sökträffar, varav många sökträffar utgjordes av dubletter. Först har samtliga potentiellt intressanta artiklar granskats. Därefter har de artiklar som svara mot kriterierna: det vill säga behandlar ämnet om BRÅ bör ta upp en ny statistik över brottslighet och ursprung, samt är ett opinionsbildande inlägg, valts ut.

Tabell 2. Artiklar som ingår i analysen.

Datum	Titel	Författare	Publicerad i
16/1	Kontraproduktivt att inte visa verkligheten.	Staffan Danielsson	Dagens samhälle
16/1	Etnisk registrering leder bara till fördomar.	Aras Amin	Dagens Samhälle
16/1	Stoppa spekulationen om invandrares brott!	Lars Kriss	Bohuslänningen
18/1	Teodorescu: Varför denna faktaresistens, justitieministern.	Alice Teodorescu	Göteborgsposten

18/1	Locket på guldläge för SD.	Hans Stigsson	Norrköpingstidning
18/1	Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken.	Mozghan Jalali	Göteborgsposten
18/1	SVT lät SD trola med brottsstatistiken.	Per Holvfe	Dagens Samhälle
22/1	Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism.	Jerzy Sarnecki & Peter Englund	Göteborgsposten
25/1	Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki.	Peter Månsby	Göteborgsposten
27/1	Brottsforskningen ska inte leverera slogans.	Jerzy Sarnecki & Peter Englund	Göteborgsposten
30/1	Lugn nu: Majoriteten av SD:are begår inte brott.	Osini Cantwell	Aftonbladet
9/2	Dags att BRÅ slutar mörka verkligheten.	Staffan Danielsson	Expressen
21/3	Jag vill ha svar om invandrare och brott.	Erik Hörstadius	Affärsvärlden

Empirin består av debattinlägg som är primärkällor. Uppgifter och påståenden som förekommer i materialet kommer inte att kontrolleras eftersom att de inte är relevant för studiens syfte. Snarare är det relevant att vara medveten om *vilka* källor de använder som en del av narrativet.

Valet av material är opinionsbildande artiklar. Därför kommer ledare, krönikor och debattinlägg som berör ämnet om BRÅ skall få uppdraget att ta fram ny statistik om ursprung och brottslighet att analyseras. Nyhetsreportage om ämnet har valts bort. Även om nyhetsreportage också kan verka opinionsbildande så utgör inte dessa reportage intresseområdet för studien. I materialurvalet har bildmaterial och porträtt utelämnats, detta kan innebära en nackdel för studien då bildmaterial kan användas för att förstärka en bild eller manifesteras ett innehåll som opinionsbildaren avser att förstärka och påvisa. Detta är en dimension som kommer att gås miste om, då diskursanalysen jag genomför fokuserar på den skrivna texten och metoden jag använder inte har ett verktyg för att analysera bilder. Debattinlägg har sällats och valts ut av redaktioner, det innebär att det redan gjorts ett urval vilket i förlängningen kan ha betydelse för analysen.

Det är självständiga skribenter som har skrivit inlägg i debatten, men även ledarskribenter som reflekterar redaktionens åsikter. Debattörerna är bland annat politiskt bundna individer, oberoende liberala och socialdemokratiska, samt inom området yrkesverksamma, som bland annat jurister och kriminologer. Detta kan i sin tur påverka deras hållning till ämnet.

De tidningar som texterna kommer ifrån skiljer sig i karaktär. Framförallt har polemik skett i *Göteborgs Posten* (GP) som är en liberal tidning. Så även beskriver sig *Bohusläningen*, som också ingår i *Stampen AB*. *Norrköpings tidning* (NT), beskriver sig som obunden moderat. *Expressen* beskriver sig också som liberal, men obunden kvällstidning. I kontrast till *Aftonbladet* som är obunden socialdemokratiskt kvällstidning. I *Dagens Samhälle* har också polemik skett, tidningen beskriver sig som oberoende redaktionellt. Ett debattinlägg har även hämtats från *Affärsvärlden*, vars skribent beskriver sig som oberoende. Utöver den politiska beteckningen tidningen har kan det även påverka vad för texter och vilket innehåll som publiceras baserat på om tidningen är en kvälls- eller morgontidning. Kvällstidningar säljer i huvudsak lösnummer medan morgontidningar har prenumeranter. Centralt för kvällstidningar är att de är sensationsbetonad journalistik för att sälja fler lösnummer. Medan morgontidningar generellt betraktas som bevakande och fördjupande journalistik betraktas kvällstidningars journalistik som mer underhållande och avkopplande.⁸¹

4.3 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet och validitet har sin grund i kvantitativ forskning och bygger på föreställningen att det finns en absolut sanning, och att man kan, med rätt metoder, beskriva verkligheten.⁸²

Studiens utgångspunkt gör det inte relevant att bedöma dess giltighet och tillförlitlighet utifrån en fast eller absolut verklighet. Snarare bör den bedömas utifrån hur man håller sig till syftet, kan redogöra för sina utgångspunkter och tillvägagångssätt noggrant och omfattande, och sedermera hur detta har utformat studien.⁸³

Validitet behandlar frågan om den insamlade empirin kan besvara frågeställningen i forskningen. I den diskursanalytiska forskningstraditionen så existerar sanningen i språket. Materialet som är debattinlägg representerar flera beskrivningar verklighet.⁸⁴ Därför kan materialet som används i studien besvara frågeställningen om hur *invandrare* representeras inom ramen för den diskurs som förs i debattinläggen, samt vilka premisser de vilar på.

Trovärdigheten innebär att det skall finnas en god överensstämmelse mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer de utvecklar.⁸⁵ Det finns flera tänkbara beskrivningar av den

⁸¹ Wadbring, I. *Viktigt eller inte? Bedömningar av innehåller i olika tidningstyper*. S. 147-149.

⁸² Bryman, A. (2011) S. 355-356.

⁸³ Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S. 351.

⁸⁴ Bryman, A. (2011) S. 254.

⁸⁵ Ibid. S. 352.

sociala verkligheten. Det är trovärdigheten i den beskrivningen som forskaren kommer fram till som avgör hur pass acceptabel den är i andra människors ögon.⁸⁶ Ett sätt att avgöra validiteten i studien är att titta på *sammanhanget*. Kan de analytiska påståendena ge diskursen ett sammanhang? Man kan även titta på *fruktbarheten*, det vill säga analysramens möjlighet och förmåga att frambringa förklaringar och tillföra nya aspekter.⁸⁷

En god överförbarhet, vilket svarar mot extern validitet, innebär ett problem för kvalitativ forskning överlag. Diskursanalys är en analys av språket inom en kontextuellt unik situation där den sociala verkligheten skapas är det svårt att vid senare tidpunkt, eller i samma kontext vid senare tidpunkt, generalisera resultatet. Eftersom att resultatet inte kan generaliseras bör därför forskaren i stället ge en ”tät” beskrivning med fylliga redogörelser av processens alla faser. Forskare och allmänheten förses då med en förståelse, där de kan bedöma hur pass överförbara resultaten är till en annan miljö.⁸⁸ Men även för att ge en rättvis bild av åsikter och uppfattningar som finns representerade i studien.⁸⁹

I den diskursanalytiska metoden är det forskaren själv som är ”mätinstrumentet”, vilket innebär att subjektiva värderingar och attityder kan ha en effekt på reliabiliteten.⁹⁰ Det är svårt för forskaren att betrakta en diskurs objektivt, då forskaren själv befinner sig i samma socialt konstruerade värld. Det är därför viktigt att jag som forskaren är medveten och tar hänsyn till detta, och att läsaren av studien är medveten om det.⁹¹

4.4 Metodologiska överväganden

Syftet med studien är att undersöka hur ”invandraren” framställs i diskurser om kriminalitet, samt granska premisserna för framställningen. Alternativ metod för att nå syftet med studien är exempelvis innehållsanalys, då är inriktningen bra lämpad tillsammans med det teoretiska ramverket, analysmatrisen och syfte. Enligt Bergström & Boréus innebär termen innehållsanalys huvudsakligen i kvantifiering.⁹² Inriktningen är lämplig för att finna mönster i större material,⁹³

⁸⁶ Bryman, A. (2011) S. 354.

⁸⁷ Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015). S. 122-123.

⁸⁸ Bryman, A. (2011) S. 355.

⁸⁹ Ibid. S. 357.

⁹⁰ Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S. 352-353.

⁹¹ Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015). S. 119-122; Bryman, A. (2011). S. 355-356.

⁹² Bergström, G., & Boréus, K. (2012) S. 50.

⁹³ Ibid. S. 50.

och då hade utöver debattinlägg även kunnat inkludera andra former av publikationer. I enlighet med Ylva Brunes teorier som menar att stereotypisering är en ständig upprepning av en viss tematik och rollfördelning, och att detta kan i slutändan leda till att de upprepade stereotyperna tilldelas en grupp individer som egenskaper. Då kan en innehållsanalys lämpa sig för att systematiskt mäta förekomsten av vissa värdeladdade ord, uttryck, metaforer eller argument för att finna mönster.⁹⁴ Men till skillnad från diskursanalys ser man mer till det manifesta innehållet, vilket inte skulle fylla syftet med studien om att se bortom det manifesta innehållet och undersöka premisserna.⁹⁵ Det uttalade kan styra samhällsdebatten. Att något inte uttrycks explicit betyder antingen att det inte är viktigt, eller att det är ”självklat” och behöver just därför inte sägas⁹⁶, det är det ”självklat” som jag avser att undersöka. Men analysmatrisen kan betraktas som inspirerad från innehållsansalysens kvantifiering för att finna mönster.

Även andra former av diskurspsykologi hade kunnat vara relevanta i studien. Exempelvis en diskursanalys som fokuserar på makt och identitetskonstruktioner, som menar att en identitet är en produkt av diskurs.⁹⁷ Diskurs konstituerar sociala identiteter samt föreställningar om världen, vilket i sin tur sätter gränser för vad som kan föreställas tänkas om världen och vad som skall ingå i identiteten. Konstruktionen av dessa föreställningar innebär att grupper och individer tillskrivs kollektiva egenskaper.⁹⁸ Vilket även Brune (2004) diskuterar i det teoretiska ramverket som har lagts fram. Identitetskonstruktioner är delvis vad som betraktas av Bacchi (2009) som en effekt av diskurs. Problemrepresentationer kan få diskursiva effekter och subjektifieringseffekter, som innebär att genom diskurser uppstår en uppsättning regler som talar om hur man förhåller sig i olika sociala sammanhang och vad som accepteras och auktoriseras.⁹⁹ En hållning som inriktningen identitetskonstruktion också har.¹⁰⁰ Däremot kan Bacchis WPR-metod täcka även in den bit som berör identitetskonstruktioner och subjekspositioner. Syftet med studien att analysera hur invandrare framställs i media och vilka premisser de grundar sig på kan inte fullt ut besvaras med denna metod.

⁹⁴ Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S. 51.

⁹⁵ Ibid. S. 51.

⁹⁶ Ibid. S. 77.

⁹⁷ Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015). S. 106.

⁹⁸ Bergström, G., & Boréus, K. (2012). S.355.

⁹⁹ Ibid. S. 310.

¹⁰⁰ Ibid. S. 335- ff.

5. Resultat och analys

Analysens disposition kommer bestå i en kort presentation om materialurvalet. Vidare kommer resultatet att delas in i teman som har rönts ut i materialet. Analysmatriserna kommer att ligga till grund för resultat- och analyskapitlet och utgöra den röda tråden. WPR-metodens fyra frågor kommer att utgöra stommen för kapitlen. Delvis kommer frågor om subjektifiering- och diskursiva effekter att diskuteras allt eftersom det är relevant, men kommer även att bestå i ett särskilt kapitel där analysmatris 2 kommer att behandlas.

5.1 Debattlägggen

Kriminologen Jerzy Sarnecki har tillsammans med Robert Englund, från den gröna och liberala tankesmedjan Fores, skrivit en debattartikel i Göteborgsposten: *Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism*. Sarnecki och Englund påstår att det är välkänt att utrikesfödda, och deras barn, är överrepresenterade i statistiken. Att ta fram ny statistik skulle inte generera ny information och skulle inte bidra till minskad brottslighet. I stället bör forskning fokusera på *varför* brott begås.¹⁰¹

Petter Månsby, ekonom och talskrivare för M-politiker, skrev en replik i Göteborgsposten på Jerzy Sarneckis och Robert Englunds debattartikel som heter *Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki*. Månsby anser att Jerzy ser till dess politiska konsekvenser snarare än att se till vad informationen kan ge oss. Enligt Månsby är det heller ingen skillnad på frågan om *hur många* och *varför* vissa begår brott. Det är farligt att forskning uppmuntras eller hindras utifrån förmodade politiska konsekvenser.¹⁰²

En slutreplik på Petter Månsbys replik skrevs av Sarnecki och Englund. *Brottsforskningen ska inte leverera slogans* i Göteborgsposten. De att ny statistik inte ger nytt underlag för åtgärder som minskar brottsligheten. Månsby missar även att en ny kartläggning utifrån födelseland är synnerligen politisk. I stället bör de hårt ansatta resurserna satsas på forskning som undersöker hur sambandet mellan brottslighet och social och ekonomisk utsatthet skall brytas.¹⁰³

Alice Teodorescu skriver i Göteborgsposten ledarkrönikan *Teodorescu: varför denna faktaresistens, justiteministern?*. Teodorescu hävdar att ingen är predestinerad att begå brott. Den negativa hållningen *mot* ny brottsstatistik är märklig, i och med att det framställs som naturligt att

¹⁰¹ Sarnecki, J. Englund, R. *Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism*. Göteborgsposten. 2017-01-22.

¹⁰² Månsby, P. *Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki*. Göteborgsposten. 2017-01-25.

¹⁰³ Sarnecki, J. Englund, R. *Brottsforskningen ska inte leverera slogans*. Göteborgsposten. 2017-01-27.

invandrare och fattiga begår brott. Vidare diskuterar Teodorescu om integrationspolitiken som hon anser är misslyckad, detta ger sig uttryck kriminalitet, fattigdom, arbetslöshet och utanförskap.¹⁰⁴

Mozhgan Jalali, moderat samhällsdebattör, skriver i Göteborgsposten *Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken*. Jalali menar att en sådan statistik bidrar till svartmålning och driver en egen agenda. Det finns många fördelar med invandring också, men intresset för fördelarna är svalt.¹⁰⁵

Lars Kriss skrev i en ledare i Bohusläningen *Stoppa spekulationen om invandrares brott*. Kriss menar att det enda sättet att stoppa faktaresistensen och mytbildningen är mer kunskap. Integrations- och migrationspolitiken och rättspolitik är prioriterade på den politiska dagordningen, och därför bör frågorna diskuteras utifrån korrekt faktaunderlag. Att det eventuellt kan gynna högerextrema krafter bör inte hindra att ny statistik tas fram.¹⁰⁶

SVT lät SD trolla med brottsstatistiken, skriven av Per Holfve, till yrket jurist, publicerades i Dagens samhälle. Holfve anser att SVT, men även andra redaktioner, agerat språkrör för dåligt underbyggda, ovetenskapliga argument för invandringsfientliga krafter. Det som synnerligen kritiserats är journalistikens oansvariga och slarviga rapportering som porträtterar utrikesfödda män som ett hot. Holfve påstår även att statistiken som används i SVTs Tv-reportage i samma ämne tillät SD att använda befintlig statistik på ett icke-representativt sätt.¹⁰⁷

Aras Amin, moderat politiker, skriver i Dagens samhälle *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Amin menar att ny statistik inte skulle bidra i kampen mot brottslighet, snarare leder etnisk registrering till mer fördomar och rasprofilering. Amin fortsätter med att kriminalitet har funnits länge, och nu växer den ytterligare. Hotet från de kriminella gängerna måste bekämpas med blocköverskridande samtal.¹⁰⁸

Erik Hörstadius skriver i Affärsvärlden *Jag vill ha svar om invandrare och brott*. Enligt Hörstadius är statistik om kriminalitet och ursprung föråldrad, och förklaringsmodellerna om socioekonomiskt

¹⁰⁴ Teodorescu, A. Teodorescu: *Varför denna faktaresistens, justitieministern?* Göteborgsposten. 2017-01-18.

¹⁰⁵ Jalali, M. *Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken*. Göteborgsposten 2017-01-18

¹⁰⁶ Kriss, L. *Stoppa spekulationen om invandrares brott!* Bohusläningen. 2017-01-16.

¹⁰⁷ Holfve, P. *SVT lät SD trolla med brottsstatistiken*. Dagens samhälle. 2017-01-18.

¹⁰⁸ Amin, A. *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

utsatthet är gamla och manipulativa. Det vetgiriga folket kräver en ny faktasammanställning, detta nekas dock folket.¹⁰⁹

Oisin Cantwell, kolumnist på Aftonbladet, skriver *Lugn nu: majoriteten av SD:are begår inte brott*. Cantwell påstår att en ny statistik är överflödigt, säger inget nytt och kommer inte bidra i bekämpningen av brott. Det är slöseri av tid och resurser att undersöka det vi redan känner till. En ny statistik skulle användas lösryckt från högerextrema krafter med en egen agenda. Cantwell påpekar även att den majoriteten är hederliga medborgare som inte begår brott.¹¹⁰

Hans Stigsson har skrivit ledaren *Locket på guldläge för SD* i Norrköpings tidning. Stigsson resonerar kring tabubelagd invandrarrelaterad problematik. Det framstår som att varje ifrågasättande av invandring riskerar att stämpas som rasistisk. Att ta fram ny statistik upplevs som en känslig men viktig fråga. Att inte vilja ha en ny statistik, eller ens att inte vilja diskutera frågan, är en märklig attityd mot kunskap.¹¹¹

Kontraproduktivt att inte visa verkligheten är ett debattinlägg skrivet av den Centerpartistiska riksdagsledamoten Staffan Danielsson i tidningen *Dagens Samhälle*. Enligt Danielsson finns det ett behov av statistik och kartläggning över kriminalitet och medborgarskap på grund av den ökade invandringen. Detta bistår i bekämpningen av kriminaliteten. Han påstår att oviljan att ta fram ny statistik beror på mörkläggnings från regeringen, han jämför även detta med östeuropeiska länder som silar på information.¹¹²

Staffan Danielsson har skrivit i Expressen: *Dags att BRÅ slutar mörka verkligheten*. Debattinlägget följer samma mönster som ovanstående. Särskilt har betonats att det är en elit som mörkar verkligheten, och att detta är skadligt för demokratin. Han betonar även att detta är nödvändigt för att förebygga ryktesspridning.¹¹³

De ovanstående debattinläggen kommer att analyseras utifrån det teoretiska ramverket. Anmärkningsvärt är hur många debattinlägg som har publicerats i Göteborgsposten. Detta kan möjligen förklaras av att Göteborgsposten ägs av Stampen AB, som är liberal. Men även av

¹⁰⁹ Hörstadius, E. *Jag vill ha svar om invandrare och brott*. Affärsvärlden. 2017-03-21.

¹¹⁰ Cantwell, O. *Lugn nu: majoriteten av SD:are begår inte brott*. Aftonbladet 2017-01-30.

¹¹¹ Stigsson, H. *Locket på guldläge för SD*. Norrköpingstidning. 2017-01-18.

¹¹² Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

¹¹³ Ibid.

skjutningarna i Göteborgsförorten, och det exceptionellt stora antalet individer från Göteborg som har anslutit sig till terrororganisationen ISIS.

5.2 Vad framställs problemet som & vilka åtgärder föreslås?

Enligt Bacchi så är det de krav som ställs på hanteringen av problemet, och de medel och interventioner som föreslås för att lösa problemet, som visar vad problemet anses vara.¹¹⁴ Det råder konsensus bland samtliga debattörer om att ”invandrare” och barn till ”invandrare” kommer att vara överrepresenterade i statistiken. Denna utgångspunkt har präglat hur problemet betraktas.¹¹⁵ Beroende på om debattörerna är för eller emot att ny statistik tas fram har också olika interventioner föreslagits.

5.2.1 Positiv till statistik

Debattörer som har varit positiva till att ny statistik tas fram och det kan vara därför vara nödvändigt att framställt problemet som en fråga om fakta som undanhålls. I samtliga inlägg som är positiv till ny statistik nämns inget om hur statistiken skall användas eller hur brottslighet skall förhindras och förebyggas. Gruppen invandrare benämns som generellt fattigare, högre arbetslöshet, lägre utbildningsnivå och är socioekonomiskt utsatta och isolerade. Dessa grupper anses begå fler brott, och det kan därför vara nödvändigt att genomföra en ny undersökning i och med att gruppen ”invandrare” har blivit större. Brune (2004) påpekar att ”invandraren” tenderar att i viss publikation gestalta generell samhällsproblematik, så som fattigdom och arbetslöshet. I publikationerna benämns den genrell samhällsproblematiken som anledning ofrånkomlig föranledning till brottslighet.¹¹⁶ Anledningen till att ny statistik behövs är då för att denna information är förväntad, och därför mörkas för att i sin tur mörka en misslyckad politik.

Nedan är kolumnen i matrisen som berör hur problemet framställs, enbart positiva till ny statistik är infogade. Matrisen i sin helhet återfinns i bilagorna.

Författare/rubrik	Hur framställs problemet för de som anser att ny statistik över brottslighet och ursprung behövs?	Förslag på åtgärd
Alice Teodorescu Teodorescu: Varför denna faktaresistens,	-Mörkande av sanning. -Bidragande till mytbildning.	Ta fram ny statistik.

¹¹⁴ Bacchi, C. L (2009) S. XVII:S. 3.

¹¹⁵ Ibid. S. 3.

¹¹⁶ Brune, Y. (2004) S. 333.

justitieministern?	-Misslyckad integrations/migrationspolitik.	
Staffan Danielsson Dags att BRÅ slutar mörka verkligheten.	-Mörka verkligheten. -Ökat misstro för myndigheter. -Ryktesspridning uppstår.	Ta fram ny statistik.
Erik Hörstadius Jag vill ha svar om invandrare och brott.	-En kunskapslucka. -Ryktesspridning uppstår. -Nekande att ta fram sanningen.	Ta fram ny statistik om ursprung och typ av brottslighet.
Petter Månsby Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki.	-Politisering av forskning. -Förhinder av objektiv forskning -Fördjupad brottsforskning och statistik går hand i hand.	Ta fram ny statistik.
Staffan Danielsson Kontraproduktivt att inte visa verkligheten	-Mörkning av verkligheten -Bidragande till ryktesspridning -Ökad invandring ger skäl att kartlägga och följa upp utveckling	Ta fram ny statistik.
Lars Kriss Stoppa spekulatjonen om invandrares brott!	-Mörkning av verklighet -Bidrar till ryktesspridning	Ta fram ny statistik
Hans Stigsson Locket på guldläge för SD	-Mörkning av verklighet -Märklig syn på kunskap	-

5.2.2 Negativ till statistik

Det har även förekommit konkurrerande problemrepresentationer bland de debattörer som menar att en ny statistik *inte* bör tas fram. Framförallt har tre olika framställningar uttrönts. En framställning av ”invandraren” är som offer för rasism, främlingsfientlighet, etnisk registrering och en politiserad debatt. En annan annan framställning av ”invandraren” visar dem som offer för dålig socialpolitik. En tredje representation av ”invandraren” menar att gruppen är mer kriminell, men att statistik som bekräftar det är inte lösningen på kriminaliteten. Inte sällan förekom dessa problemrepresentationer tillsammans.

Bland de artiklar som anser att ny statistik *inte* bör tas fram menar att ny statistik är överflödig. Det är ett välkänt faktum att ”invandrare” och deras barn är överrepresenterade i statistiken, och att ta fram en ny sådan statistik skulle inte generera någon ny information. BRÅ och direkt berörda forskare anser att de genomförda studierna är fortsatt giltiga. I stället bör forskning läggas på *varför* brott begås. De hårt ansatta resurserna borde riktas till forskning som studerar

kriminellt beteende och som forskar på hur sambandet mellan social utsatthet och kriminalitet skall brytas. Generella utsagor om invandrare från experter legitimerar åsikten om att utrikesfödda är i högre utsträckning kriminella bidrar till att redan befintligt samhällsproblem konkretiseras och personifieras av utrikesfödda, och även bidra till identitetskonstruktionen för gruppen utrikesfödda som kriminella.¹¹⁷ Att tala om utrikesfödda personer som ett problem som är välkänt kan upprätta och framhäva bilden av ”invandraren” som den kriminelle och farlige. Anledning till varför brottslighet är överrepresenterat bland ”invandrare” kan bero på en rad olika anledningar som förklaras i olika publikationer, så som rasism och/eller socioekonomiska anledningar. Rasism nämns även som effekt av ny statistik, så som rasprofilering. Framställningen av ”invandraren” är då snarare mer problematisk och komplex, och kräver djupare förståelse för att bryta sambandet mellan kriminalitet och ”invandraren”. Detta stärker bilden av att ”invandraren” har en annan problematik och tillvaro som kräver djupare studier och förståelse.

En annan problemrepresentation som var framfördes var risken med en sådan statistik. Exempelvis kan sådan statistik användas godtyckligt och bidrar till fördomar och rasprofilering, utan att bidra till bekämpningen av kriminalitet.

Säg att svenska medborgare med X etnisk bakgrund överrepresenteras i brottsregistret. Hur ska denna information användas för att minska brotten? Etnisk registrering ger inget mer än rasprofilering och fördomar.¹¹⁸

Nedan är kolumnen i matrisen som berör hur problemet framställs, enbart negativa till ny statistik är infogade. Matrisen i sin helhet återfinns i bilagorna.

Författare/rubrik	Hur framställs problemet för de som anser att ny statistik över brottslighet och ursprung <i>inte</i> behövs?	Förslag på åtgärd
Mozhgan Jalali Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken.	-Rasism -Invandrarfientlighet/människofientlighet	Ingen åtgärd krävs
Jerzy Sarnecki & Robert Englund Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism	-Statistik visar inget nytt -Många faktorer som påverkar, exempelvis rasism och socialpolitik	Fördjupad forskning om varför brott begås

¹¹⁷ Brune, Y. (2004) S. 333.

¹¹⁸ Amin, A. *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

Jerzy Sarnecki & Robert Englund Brottsforskningen ska inte leverera slogans	-Politiserad debatt om kriminalitet och ut.födda -Forskningen måste gå djupare.	Fördjupad forskning om varför brott begås.
Oisin Cantwell Lugn nu: Majoriteten av SD:are begår inte brott.	-Ryktesspridning kan uppstå -Främlingsfientlighet gynnas -Myter om brottslighet (Från SD) -Onödiga resurser läggs på de vi redan vet. -Alla [invandrare] begår inte brott	Ny statistik är onödig och överflödigt
Per Holfve SVT lät SD trola med brottsstatistiken.	-Spridning av lögn -Stigmatisering av grupp -Media som medel för populism	Saklig, noggrann och oberoende journalistik.
Aras Amin Etnisk registrering leder bara till fördomar.	-Etnisk registrering. -Integrationspolitik -Socioekonomiska problem -Ger upphov till rasprofilering och fördomar -Ansvarslöshet	Bättre integrationspolitik

5.3 Nyckelkoncept

Enligt Bacchi (2004) förekommer det i debatten abstrakta etiketter som döljer inre värderingar.¹¹⁹ Exempelvis brottslighet, kriminalitet, utanförskap. Sättet som nyckelkoncept diskuteras kring reflekterar hur brottslighet anses förebyggas, samt hur medlen kan komma att riktas. I analysmatrisen gick att utläsa ett antal olika nyckelkoncept, bland annat: kriminalitet, brottslighet, integration- och migration, illegal/ekonomisk/arbetskrafts invandring, flykting, livsföraktande subkultur, fakta och kunskap.

Sarnecki och Englund skriver:

Enligt en studie publicerad 2013 är socioekonomiska förhållanden under uppväxten den främsta orsaken. Variabler som familjeförhållanden, ekonomi, utbildning och bostadssegregation förklarar nästan 70 procent av skillnaderna i brottsstatistiken mellan inrikes- och utrikesfödda(...)Vi behöver också studier som söker förklaringar till de cirka 30 procent av variansen som inte förklaras av uppväxtförhållanden.¹²⁰

Antagandet som logiken bygger på är att det finns andra förklaringsvariabler som laddar nyckelkoncepten kriminalitet och brottslighet.¹²¹ Detta påverkar i sin tur diskursen om *hur*

¹¹⁹ Bacchi, C.L (2009) S. 5.

¹²⁰ Sarnecki, J. Englund, R. *Fördjupad brottsstatistik bättre än ylig populism*. Göteborgsposten. 2017-01-22.

¹²¹ Bacchi, C.L (2009) S. 5.

brottslighet skall förebyggas. De fortsätter:

Men den kanske, för tillfället, viktigaste frågan är den organiserade brottsligheten och de livsföraktande subkulturer som har brett ut sig i ett antal av våra förorter under de senaste åren.(...) Här saknas det dock fortsatt mycket kunskap om mekanismerna bakom denna utveckling.¹²²

Snarare än att fokusera på att ta bort brottsligheten från gatorna avser debattörerna att fokusera de politiska åtgärderna mot de förklaringsvariablerna som orsakar brottslighet.¹²³ Det vill säga socioekonomiska faktorer som föregår brottslighet. När socioekonomiska faktorer lyfts fram som orsak till brottsstatistik finns det dock en risk att de socioekonomiska faktorerna framstår som en statisk skillnad mellan ”svenskhet” och ”invandrarskap”.¹²⁴

Sarnecki och Englund använder sig av begreppen *livsföraktande subkultur* och *organiserad brottslighet* i förorten, som kan betraktas som en eufemism, och som ett sätt att därmed mörka verkligheten. Förorten beskrivs som en oas där den kriminella gäng härjar, men även där det finns en kultur av *livsförakt*, som de inte nödvändigtvis har fått från ”sin kultur”, utan utvecklats i den ”tuffa förortsmiljön”. Enligt Bredström (2005) kan detta sätt att betrakta problemet fokuserar snarare på ”invandraren” som offret än på de marginaliserande krafter som stänger ute människor från fullt samhällsdeltagande på lika villkor.¹²⁵ Sarnecki och Englund går också in på mekanismer bakom utvecklingen av livsföraktande subkultur, som kan betraktas ur ett psykologiskt perspektiv där individer som ingår i subkulturen kan uppfattas som psykologiskt avvikande.

Den bristfälliga socialpolitiken tas upp av Danielsson:

När en kvarts miljon människor under några år beviljas uppehållstillstånd i Sverige, när utanförskapet växer i allt fler förorter, när integrationen ofta fungerar uselt och när 75 procent av flyktningarna efter nio år i Sverige inte har ett hel- eller deltidsarbete måste det vara relevant och viktigt för samhället att kartlägga och följa utvecklingen i syfte att bättre kunna förebygga utanförskap och brottslighet.¹²⁶

¹²² Sarnecki, J. Englund, R. *Fördjupad brottsstatistik bättre än ylig populism*. Göteborgsposten. 2017-01-22.

¹²³ Bacchi, C.L (2009) S. 8.

¹²⁴ Brune, Y. (2004) S. 11.

¹²⁵ Bredström, A (2005) S. 199.

¹²⁶ Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

Danielsson påpekar i citatet att integrationen är bristfällig och otillräcklig, och att detta i sin tur kan leda till ökad kriminalitet. Utanförskap pekas ut som anledning till att ny statistik behövs. Däremot nämns inte hur utanförskap skall förebyggas.

5.3.1 Integration- och migrationspolitik i fokus.

Generellt kan sägas att skribenter jobbar utifrån antagandet att kriminalitet är högre bland utrikesfödda än bland individer som är födda i Sverige. Teodorescu bland annat tar upp integrationspolitiken som hon anser är misslyckad, detta ger sig uttryck i kriminalitet, fattigdom, arbetslöshet och utanförskap.¹²⁷

Diskurser där kriminalitet beskrivs som en följd av social marginalisering kan kritiseras för att inte ta hänsyn till andra strukturer så som kön och etnicitet. Enligt Bredström (2005) kan ensidigt fokus på klass inte bara riskera att förlora betydelsen av kön och etnicitet, men även att reproducera dessa. Den ensidiga kopplingen mellan etnicitet och kriminalitet riskerar att befästa sambandet.¹²⁸ Diskurs som kritiserar kulturessentialismen konstruerar i stället en förortskultur där unga söker sig till gäng och där ”machokulturen” dominerar.¹²⁹ Det som förmedlas är då trasiga och misslyckade familjer där föräldrarna har misslyckats att uppfostra sina barn. Enligt Bredström kallas detta för patologisering av ”den Andra”, det vill säga misslyckade ”invandrarfamiljer” kontrasteras mot ”svensk medelklass”.¹³⁰

Man kan visserligen tycka att trygghet är det minsta man kan begära av staten, men det finns andra pusselbitar som är minst lika betydelsefulla; individen och familjens ansvar måste lyftas mer. Den individ som aktivt väljer att ta en viss väg och umgås med vissa typer av vänner. Familjen som under sen natt inte ens vet var barnen håller hus. Det är i familjen som barnet får liv. Och föräldrarna bär på ett ansvar.¹³¹

Detta bidrar, enligt Bredström (2005), till att förskjuta ansvaret från staten, snarare beskylls familj och individ för ansvaret för kriminalitet, utan vidare hänsyn till marginaliserande krafter, det framstår då som att kriminalitet är givna livsval som individen gör. Staffan Danielsson skriver:

¹²⁷ Teodorescu, A. *Teodorescu: Varför denna faktaresistens, justitieministern?* Göteborgsposten. 2017-01-18.

¹²⁸ Bredström, A. (2005) S. 197.

¹²⁹ Ibid. S. 198.

¹³⁰ Ibid. S. 198.

¹³¹ Amin, A. *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

Sverige har under några decennier välkomnat över en halv miljon nyanlända; flyktingar, illegala invandrare/ekonomiska migranter och arbetskraftsinvandrare. Många hamnar tyvärr i arbetslöshet och utanförskap och i trånga boenden. Trots goda ambitioner och höga målsättningar har Sverige lyckats dåligt med integrationen.¹³²

Ovanstående citat tillämpar ett stort tidsspann (några decennier) för att sedan skriva att Sverige har välkomnat en *halv miljon* nyanlända, varav många hamnar i utanförskap och trångboddhet. Ordet ”många” ger nyhetsvikt till texten och ger intrycket av att det är en betydande procentandel. Vidare beskrivs inte heller vad som menas med utanförskap,¹³³ som är ett mångfacetterat begrepp och kan orsakas av många olika tillstånd. Texten är sådan att ”vi” talar om ”dem”, som blir föremål för gestaltning, detta är enligt Brune (2004) typiska gränssättande tekniker som Danielsson använder sig av.¹³⁴ Problematik som representeras hos nyanlända är utanförskap och arbetslöshet. Utanförskap och arbetslöshet beskrivs som en naturlig följd av att fler ges uppehållstillstånd och medborgarskap. Strukturella samhällsproblem framstår som medvetna livsval eller särskild svårighet för invandrare och barn till invandrare och utgör nu ett hot mot välfärden.¹³⁵ Danielsson beskriver också att många nyanlända hamnar i trångboddhet och utanförskap trots, Sveriges goda ambitioner inom integrationsområdet och trots att *illegala* och *ekonomiska* migranter får statligt stöd.¹³⁶ Danielsson kontrasterar ”invandrarens” inkompetens att integreras i ett högutbildat, upplyst och högutvecklat samhälle som välvilligt och godhjärtat tar emot nyanlända.¹³⁷ Danielsson hånar de altruistiska inslagen i integrationspolitik genom att måla ut ”invandraren” som obenägen att integreras och utan skyddsskäl (illegala och ekonomiska migranter), men som ändå tas emot av Sverige.

Enligt Hultén (2009) tar den latent nationalismen uttryck i att vi tror att vi är välvilliga, rättvisa, utvecklade, jämlika och humana.- Integrationssystemet och politik bygger på svenskheten som normativt uttryck, de som avviker från denna norm betraktas som underlägsen eller dummare. Det ”svenska” används som en mall för vad de ”utländsk” saknar.¹³⁸ De ”svenska” godhjärtade och rättvisa folket ägnar då mer tid åt de individer som avviker från normen för att ge alla en

¹³² Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

¹³³ Socialt utanförskap eller social utslagning definieras av Statistiska centralbyrån som andel personer som är arbetslösa men försörjs genom social ersättning och bidrag.

¹³⁴ Brune, Y (2004). S.304.

¹³⁵ Brune, Y (2004) S.11, 333; Hultén, G (2009) S. 62.

¹³⁶ Brune, Y (2004). S.304.

¹³⁷ Ibid. S. 363.

¹³⁸ Hultén, G (2009). S. 22.

likvärdig förutsättning i framtiden. Detta kan betraktas som en följd av ”folkhemstänkandet” där sociala och ekonomiska skillnader ska utjämnas. Integrationen betraktas som att en ”svensk” levnadsstandard ska uppnås. Att problemet representeras som en fråga om integration snarare än frågan om fattigdom är enligt Bacchi (2009) ett typiskt sätt att hantera ett problem.¹³⁹ Snarare än att se ett problem som en produkt av samhällssystemet riktas hellre lösningar mot små problem som uppstår till följd av problemet.

5.4 Kategori

Enligt Bacchi används kategorier i styrningsprocessen i bemärkelsen att de, likt nyckelkoncept, inger mening till problemrepresentationen och innehåller implicita innebörder.¹⁴⁰ Exempelvis har flera olika begrepp har använts för att beskriva de grupper som invandrat och barn till dem, bland annat: invandrare, invandrarbakgrund, utländsk bakgrund, utrikesfödda, asylsökande, flyktingar, etnisk bakgrund, invandrarbakgrund, arbetskraftsinvandring, illegala/ekonomiska migranter.¹⁴¹

Det framkommer två olika förhållningssätt till kategorierna som markerar en skiljelinje. Den ena refererar till kategorin som utrikesfödd/utlandsfödd, medan den andra refererar till kategorin som invandrare, utlänningar eller invandrarbakgrund. Utrikesfödd eller utlandsfödd kan betraktas som svensk med annan bakgrund. Men att tala om invandrare, utlänning och invandrarbakgrund refererar i huvudsak till kategorin som *ickesvensk*, och vars brott inte hade begåtts om de inte varit här och kan därmed förebyggas.¹⁴²

Danielsson skriver bland annat:

Sverige har under några decennier välkomnat över en halv miljon nyanlända; flyktingar, illegala invandrare/ekonomiska migranter och arbetskraftsinvandrare.¹⁴³

Nyanlända beskrivs som bland annat illegala invandrare, ekonomiska migranter och arbetskraftsinvandrare. Begreppen *illegala invandrare* och *ekonomiska migranter* värderingar och väcker känslor hos publiken som läser det. Vad gäller illegala invandrare beskrivs deras illegala

¹³⁹ Bacchi, C.L. (2009) S. XII.

¹⁴⁰ Ibid. S. 9.

¹⁴¹ Se bilaga 1: Analysmatris 1.

¹⁴² Bacchi, C.L. (2009) S. 4.

¹⁴³ Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

status beskrivs omgående i texten, och redan i texten beskrivs immigranterna, som lagförbrytare.¹⁴⁴ Att placera flyktingar i samma kategori som övriga brottslingar kan leda till en social konstruktion där individer kan betraktas som brottslingar och rättfärdigar en övertygelse om att dessa individer förtjänar att behandlas som de grövre kriminella och straffas därefter. Begreppet ekonomisk migrant kan betraktas i samma ljus, som en individ som har för avsikt att utnyttja ”vår” välfärd. Att beskriva nyanlända som en redan kriminell kategori genom att använda nyckelkoncept som är laddade med värderingar ger läsaren ett intryck av att individerna som invandrar är kriminella, och har ett egenintresse av att stanna utanför samhället.

Ett annat sätt att beskriva kategorin är även hur barn betraktas i:

De föregick en diskussion där SD:s företrädare i vanlig ordning ville att vi skulle se farorna med invandringen och drog alla ensamkommande män från Mellanöstern och Afrika över en kam.¹⁴⁵

Holvfes uttrycker att ”ensamkommande barn” snarare är ”ensamkommande män” snarare än och därmed större möjlighet att förstå och ta ansvar för sina handlingar.¹⁴⁶ Att benämna dem för ensamkommande män framhäver också den förmodade lögnen, vilket också är en abstrakt etikett, att de sänker sin ålder i förmån för att få uppehållstillstånd i Sverige. Bilden av den ohederliga invandraren som tillskansar sig resurser orättfärdigt befästs, och kontrasteras mot den hederliga svensken.

5.5 Dikotomier

Dikotomierna är framträdande i samtliga artiklar. Exempelvis ont/gott, sanning/osanning, progressivitet/bakåtsträvande, faktaförnekande och myndigheter/vanligt folk, sanning/osanning, polisiära insatser/förebyggande insatser. Till viss del har även inrikesfödda/utrikesfödda framkommit (se matris 1, dikotomier). Detta är en simplificering av problemet, men belyser de spänningar som finns i diskursen. När dikotomier skapas kan nyanserad information och fakta försvinna.¹⁴⁷ Argumentation om hur kriminalitet skall förhindras och förebyggas utgör en tydlig dikotomi. Samtliga är överens om att kriminalitet ska bort, men skiljer sig i två avseenden som har uttrönts. Dels i att förebygga kriminalitet med kunskap, bättre skolor, arbeten och förebygga andra samhällsproblem som kan leda till brottslighet. Dels i att förebyggande kriminalitet med hjälp av

¹⁴⁴ Bacchi, C.L. (2009). S. 9.

¹⁴⁵ Holvfe, P. *SVT lät SD trollo med brottsstatistiken*. Dagens samhälle. 2017-01-18.

¹⁴⁶ Rättsmedicinalverket har utfärdat de första rättsmedicinska utlåtanden om ålder i asylärenden 2017-05-30. Det bedömdes att en klar majoritet av de första prövningarna visade att åldern på ensamkommande barn är över 18 år.

¹⁴⁷ Bacchi. C.L. (2009). S. 13.

polisiära insatser och hårdare straff. Sällan presenterades dessa dikotomier tillsammans i samma debattinlägg.

En röd tråd är dikotomierna kunskap/faktaresistens, vetenskap/populism samt politiserad forskning/ oberoende forskning.¹⁴⁸

Att undersöka överrepresentationen bland utrikesfödda i brottsstatistiken kan vara ett första steg i en mer djupgående forskningsprocess. Vår enda poäng är att forskningen inte får stanna där utan måste gå vidare och ställa frågan varför. Vi är något förvånade över att detta ställningstagande är så kontroversiellt. Det är således inte vi, utan de som opponerar sig mot våra idéer, som vill hindra fritt flöde av kunskap!¹⁴⁹

Det finns olika sätt att betrakta effekterna av detta. De kan antingen bidra till uppfattningen om att kriminalitet bland utrikesfödda generellt är högre och att detta är en vetenskap som ”eliten” har och försöker dölja. Den retoriska strategin fungerar legitimerande av föreställningen om invandrades överrepresentation i brottsstatistiken som sann.¹⁵⁰ Alternativt att frågan är politiserad på grund av ökat antal utlandsfödda, vilket gör frågan politiskt laddad. Eller att populismen kräver enkla lösningar.

Vad gäller frågan om kunskap framhålls vikten av ny kunskap för att undgå de lösryckta spekulationerna och motarbeta populistiska strömningar.

Det är inte rasism om Brå hjälper till att besvara frågorna. Tvärtom bidrar bristen på kunskap till att nåttrollen i dag kan komma undan med vilda spekulationer.¹⁵¹

Motståndet mot SD har varit framträdande hos den andel av artiklar som *inte* efterlyser ny statistik. SD anklagas bland annat för svartmålning och lögn, de anklagas även för att vara hycklare.¹⁵²

/.../Och en ny undersökning kommer ju att visa att det är med invandrare som med sverigedemokratiska politiker, ännu en population som är överrepresenterad i kriminalitet.¹⁵³

¹⁴⁸ Se bilaga 1: Analysmatris 1.

¹⁴⁹ Sarnecki, J. Englund, R. *Brottsforskningen ska inte leverera slogans*. Göteborgsposten. 2017-01-27.

¹⁵⁰ Bredström, A. (2005) S. 193.

¹⁵¹ Kriss, L. *Stoppa spekulatjonen om invandrades brott!* Bohuslänningen. 2017-01-16.

¹⁵² Cantwell, O. *Lugn nu: majoriteten av SD:are begår inte brott*. Aftonbladet 2017-01-30.

¹⁵³ Ibid.

Även SD beskylls för att mörka sanningen och väljer att se vad som gynnar deras agenda. Mozghan Jalali argumenterar för många positiva aspekter invandring för med sig, bland annat:

- Närmare varannan tandhygienist har utländsk bakgrund.
- Fyra av tio tandläkare har utländsk bakgrund.
- Fyra av tio specialistläkare har utländsk bakgrund.
- Var tredje biomedicinsk analytiker har utländsk bakgrund.
- Var femte undersköterska och sjuksköterska har utländsk bakgrund.¹⁵⁴

Enligt Mozghan är den fakta hon anger om de positiva aspekterna inte intressanta, utan snarare ser man till invandringens eventuellt negativa sida genom att kartlägga ursprung och brottslighet och misstänkliggöra samtliga ”invandrare” utefter statistiken.

5.5.1 Den förmodade totala diskrepansen

Dikotomierna svenskhet/invandring och etnisk härkomst förekom enstaka gånger. Bland annat Danielsson skriver att han önskar en kartläggning över *brottslighet* och *nationalitet*.¹⁵⁵ Att använda begreppet nationalitet indikerar att en individ är del av en kollektiv identitet som formligen definierar individen, och att nationen följaktigt kan erbjuda förklaring. Även Månsby anser att nationalitet och kultur bör tas hänsyn till i brottsstatistiken.

./.../gruppen ”utrikesfödda” [är] heterogen, men detta förstärker snarare argumenten för nya studier som just tar större hänsyn till nationalitet och kultur i stället för att placera alla födda utanför Sverige i en och samma grupp.¹⁵⁶

Även Lars Kriss beskriver skillnaden på inrikesfödda och utrikesfödda:

./.../Brå [slog] fast att det är två och en halv gånger så vanligt att utrikes födda registrerats som misstänkta för brott, jämfört med inrikes födda med två svenska föräldrar. I brottskategorin dödligt våld och rån var överrepresentationen fyra gånger.¹⁵⁷

Här förpassas och förminskas individen till en produkt av sin kultur snarare än en individ. Attributen som tillskrivs individen vilar då på föreställningen om nationen den härstammar ifrån.

¹⁵⁴ Jalali, M. *Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken*. Göteborgsposten 2017-01-18

¹⁵⁵ Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

¹⁵⁶ Månsby, P. *Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki*. Göteborgsposten. 2017-01-25.

¹⁵⁷ Kriss, L. *Stoppa spekulationen om invandrades brott!* Bohuslänningen. 2017-01-16.

Brottsbenägenheten förklaras med ett ”kulturellt bagage”. Enligt Bredström (2005) är föreställningar om att kulturella skillnaderna som grund för brottsbenägenhet liknande rasismens idé om de biologiska skillnaderna. Bredström (2005) benämner det som *rasifiering*. Kulturen presenteras som statisk, som ett arv eller som ett bagage som en människa bär med sig.¹⁵⁸ En viss hierarki riskerar att uppstå där invandrargrupper rangordnas efter integrations- och assimilationsförmåga. Enligt Manga (2001) riskerar vissa invandrargrupper distanseras mer än andra, och vissa invandrargrupper betraktas som mer ”svenska” än andra. Detta kan leda till att ”invandrargrupper”, och barn till dessa, pekas ut som mer eller mindre benägna att begå brott och därmed mer eller mindre önskade.¹⁵⁹ Detta påverkar hur individer som tillskrivs lägre rang positionerar sig mot det ”svenska”. Enligt Brune (2004) kan kollektiva identitetskonstruktioner bidra till att individuella egenskaperna försvinner och bidrar till att skapa ett ”vi” och ”dom” där den ”svenska” kulturen framstår som överlägsen, och de oönskade inslagen i ”vår” kultur projektionernas till ”dem” och bidrar till att idealisera vår självbild.¹⁶⁰ Hörstadius visar detta i sitt citat genom att säga:

I 1996 års rapport ”Invandrades och invandrades barns brottslighet” framkommer enorma överrisker. Ta våldtäkt. Könns- och åldersrensad andel svenskar som begick våldtäkt 1985–1989: 0,2 promille. Motsvarande siffra för nordafrikaner (Algeriet, Libyen, Tunisien, Marocko): 4,6 promille. En mer än tjugofaldig ”överrisk”.¹⁶¹

Citatet från Hörstadius antyder att nordafrikaner är överrepresenterade i statistiken utan att nämna hur många nordafrikaner som bor i Sverige. Nordafrikaner konstrueras som en kategori som kontrasteras mot det svenska, vars föreställning om jämställdhet putsas upp och bibehålls. Eftersom att svenska mäns sexuella våld beskrivs i liten omfattning så bidrar det till illusionen om att svenskfödda mäns våld mot kvinnor är undantagsfall.¹⁶² Hörstadius nämner inte de patriarkala uttryck och strukturer eller maktobalans mellan könen, samt kvinnosynen som finns i Sverige, utan framstår som ett importerat problem som direkt följd av invandringen.¹⁶³ De faktorerna projiceras bort från den svenska medelklassen, som målas upp som jämställt och modernt, i total kontrast mot nordafrikaner som är primitiva och känslöstyrda som har

¹⁵⁸ Bredström, A. (2005) S. 187: 189.

¹⁵⁹ Manga, E. (2001). S. 260.

¹⁶⁰ Brune, Y (2004). S. 49.

¹⁶¹ Hörstadius, E. *Jag vill ha svar om invandrare och brott*. Affärsvärlden. 2017-03-21.

¹⁶² Brune, Y (2005) S. 180.

¹⁶³ Bredström, A. (2005) S. 199.

kvinnoförnedrande kultur. De ”naturligt mer” kriminella invandraren visar då hur de brott som begås av dem är för svenskar ett främmande importerat brott, och betraktas som en direkt följd av invandrarbakgrunden. Viss projicering framkommer även hos Danielsson:

Jag anser att nuvarande mörkläggning är kontraproduktiv och gör att många tror att personer med utländsk bakgrund begår nästan alla brott i Sverige, vilket ju är helt fel.¹⁶⁴

En del av *medialogiken* är bland annat förenkling, vilket detta kan betraktas som.¹⁶⁵ Danielsson beskriver problematiken i att inte kartlägga bakgrunden hos kriminella - nämligen illusionen om att inga svenskar begår brott. Danielsson menar alltså att inte kartlägga kriminellas ursprung kan ge upphov till att till uppfattningen om att ursprunget är orsaken till den kriminella handlingen, och inte de sociala och kulturella strukturerna. Här uppkommer en tydlig dikotomi, svenskar/utländsk bakgrund. Antagandet som argumentet vilar på är *inte* att svenskar framstår som hederliga om inte statistiken visar motsatta. Snarare uppvisar Danielsson förförståelsen att det finns en viss form av förövare, och att grupperna som är förövare är homogena och utgår från gruppernas totala disparat.¹⁶⁶ När gruppen homogenas upprättar Danielsson en imaginär skillnad mellan vad som ingår i ”svenskt” och ”invandringspecifikt”.

Kritik har riktats mot att behandla gruppen invandrare som homogen, och i stället se till brottets karaktär. Bland annat beskriver Jalali riskerna att eventuellt stämpla en hel grupp:

Fel fokus leder till fel tanke och resultatet blir fel politik. Du [Mattias Karlsson (SD)] borde släppa din besatthet av frågan om varifrån människor kommer och deras ursprung. Fokusera i stället mer på att de lagar vi har ska följas av alla och att ge polisen och rättsväsendet kapacitet att lagföra människor som begår brott – oavsett ursprung. I stället väljer du att utifrån ursprung peka finger mot ärliga och hederligt arbetande människor som aldrig har eller kommer att begå brott i sitt liv.¹⁶⁷

5.5.2 Mörkande av sanningen

Problemet som representeras i många artiklar är att det finns en motarbetning av en sann bild av verkligheten. Genom att undanhålla och mörka sanningen anser båda sidor av debatten att en hemlig agenda styr utbudet av information eller politisering av information och faktaprojekt sker.

¹⁶⁴ Danielsson, S. *Dags att Brå slutar mörka verkligheten*. Expressen. 2017-02-09.

¹⁶⁵ Shehata, A. (2006) “Medierna och makten över publiken” i Nord, L & Strömbäck, J (red.) *Medierna och demokratin*. 2:1.uppl. Lund: Studentlitteratur AB. S. 326

¹⁶⁶ Manga, E. (2001). S. 260.

¹⁶⁷ Jalali, M. *Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken*. Göteborgsposten 2017-01-18

Staffan Danielsson menar att det idag sker en medveten mörkläggning från statens håll, vilket driver ”vanliga” människor till alternativa medier och eroderar tilliten till staten och dess institutioner. Enligt Danielsson är det rimligare att ha en kunskapsbaserad översikt av svenskars och invandras brott än att låta myter och gissningar styra debatten om invandring och kriminalitet.

Sverige är en öppen demokrati och inte något före detta östeuropeiskt land som silar relevant information till medborgarna och bara låter utvalda forskare ta del av verkligheten när den är känslig. Därför är det, anser jag, utomordentligt anmärkningsvärt att både forskare, Brå och regeringen (justitieministern) är helt överens om att på just detta samhällsområde, kriminalitet, ska inte medborgare och folkvalda betros med att ta del av hela verkligheten.¹⁶⁸

I en annan artikel skriver Danielsson:

I de gamla kommunistdiktaturerna hemlighöll man statistik i "folkuppfostande syfte". Att detta nu sker i vår svenska demokrati är rätt ofattbart.¹⁶⁹

Detta är inte en fråga *om* invandring och kriminalitet korrelerar, utan Danielsson utgår från ett presumtvt resultat att invandrare, och barn till invandrare, är överrepresenterade i brottsstatistiken. Danielsson påstår att avsaknad av relevant statistik leder till ryktesspridning och driver vanliga medborgare till alternativ media med varierande kvalitet. Antagandet som Danielsson utgår från är att problematik som förknippas med invandring undanhålls av ansvariga som inte vill erkänna ett misslyckande. Detta framhåller även Teodorescu:

Så varför vill inte Johansson ge myndigheten i uppdrag att göra det som tidigare gjorts? Sannolikt eftersom de socioekonomiska faktorerna som Johansson hänvisar till är resultatet av en misslyckad integrationspolitik som i sin tur beror på att Sverige tagit emot ett mycket stort antal människor på väldigt kort tid utan någon egentlig plan.¹⁷⁰

Sättet att beskriva problemet ger upphov till en negativ syn på immigrations- och integrationspolitik, och i sin tur också på invandring som ett problemområde större än integrationen själv.

¹⁶⁸ Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

¹⁶⁹ Danielsson, S. *Dags att Brå slutar mörka verkligheten*. Expressen. 2017-02-09.

¹⁷⁰ Teodorescu, A. *Teodorescu: Varför denna faktaresistens, justitieministern?* Göteborgsposten. 2017-01-18.

5.6 Vad problematiseras ej och vad lämnas utan lösning?

Det som ej problematiseras och det som lämnas utan lösning har delvis diskuterats. Det som kommer att behandlas i kapitlet är ytterligare det som inte problematiseras och lämnas utan lösning. Det finns många olika diskurser som behandlar olika samhällliga perspektiv, därför kommer det som genomgående har saknat svar i debatten att behandlas. Vad som ej problematiseras och vad som lämnas utan lösning har i matris nr.1 visat sig vara snarlika varandra, och därför kommer de att diskuteras i relation till varandra. Det har även i diskursen förekommit många konkurrerande infallsvinklar och diskurser, därför kommer de mest framträdande och återkommande diskurser om vad som ej problematiseras och vad som lämnas utan lösning att diskuteras i högre grad.

Jag har redan behandlat avsaknaden av förklaring om hur statistiken skall användas. Delvis har även det presumtiva resultatet av att ny statistik skulle visa ungefär densamma bild som tidigare statistik från BRÅ behandlats, där invandrare och barn till invandrare var överrepresenterade. BRÅ:s studie 1996 visade att det var dubbelt så vanligt att utrikes födda var registrerade för brott, en överrisk på 2.1. Detta gäller framförallt individer födda i Nordafrika och Västasien inklusive Iran och Turkiet. Bland dem födda i västeuropeiska länder, USA samt länder i Sydostasien var andelen i stället ungefär lika stor som bland dem som var födda i Sverige av två svenskfödda föräldrar.¹⁷¹ Studien från 2005 visar på en ökning. Överrisken för utrikesfödda att registreras som misstänkta för brott jämför med personer med svenskfödda föräldrar är 2,5. För födda i Sverige, med en eller två föräldrar födda utomlands, är överrisken liknande; 1,6 jämfört med 1,5 i förra studien. Även här sticker individer ut födda i Nordafrika och västasien.¹⁷²

Det som lämnas oproblematiskt hos många debattörer är det politiska medlet som ”invandrare” och barn till dessa är, samt stigmatiseringen av gruppen om en ny statistik tas fram. Diskriminering och rasprofilering av rättsvårdande myndigheter tas heller inte upp av mer än *en* debattör. Inte heller tas det mediala ansvaret upp, om hur man väljer att porträttera gruppen. Uppställningen om fasta identiteter och kategorisering av människor baserat på föreställningar om likheter och olikheter kan även ses som grund för en diskriminerande handling, och kan legitimera strukturell rasism och förtryck.¹⁷³ Enligt Brune (2004) bör sådana uppställningar, kategoriseringar och hierarkisering uppmärksammas i det sociala samspelet och undersöka hur dessa bilder av invandrare uppkommer

¹⁷¹ Brottsförebyggande rådet. *Brottslighet blandpersoner födda i Sverige och utlandet*. (2005). S. 18

¹⁷² Ibid. S. 9

¹⁷³ Manga, E. (2001). S. 258-259.

och reproduceras. En effekt som kan uppstå från detta är hur vi betraktar gruppen och utformar politiska åtgärder som riskerar bli tandlösa.¹⁷⁴ Det kan även beskrivas som subjektifieringseffekterna av diskurserna.¹⁷⁵ ”Invandrare” och barn till dessa kan betrakta sig själva som givna motståndare till staten och myndigheterna och kan även själva tillskriva sig åsikter och uppfattningar som levereras via media om ”dem”.

Rättfärdigandet av att ta fram ny statistik har varit att effektivare rikta insatser för att minska brottsligheten och öka tryggheten. Det som inte nämns är möjligheten och effektiviseringen för rättsvårdande myndigheter att skapa gärningsmannaprofiler och Modus utifrån en sådan statistik för att effektivisera arbetet med att fånga upp kriminella.¹⁷⁶ Frågan om att ge rättsvårdande myndigheter mer resurser för att uppnå detta har inte tagits upp i någon artikel. Inte heller har begreppet trygghet behandlats, utan bygger på antagandet att tryggheten ökar när brottsligheten minskar utan vidare beskrivning till vad otryggheten kan bero på. Aras Amin nämner problematiken som kan uppstå när en sådan statistik skall tas fram:

I Agenda söndagen den 15 januari debatterades huruvida etnisk bakgrund ska registreras i Brå:s brottsregister eller inte. Detta är helt oseriöst och dessutom förflyttas fokus från det viktiga. Säg att svenska medborgare med X etnisk bakgrund överrepresenteras i brottsregistret. Hur ska denna information användas för att minska brotten? Etnisk registrering ger inget mer än rasprofilering och fördomar.¹⁷⁷

Amin tar upp att en ny statistik eventuellt skulle kunna leda till rasprofilering. Gärningsmannaprofiler kan leda till ytterligare att rättsvårdande myndigheter fokuserar på individer med ”invandrarliknande” utseende. På så vis riskerar man att stigmatisera kategorin. Det riskerar även att underskatta svenska kriminella och tendera att missa dem. Vilket kan upplevas som diskriminerande av den utsatta gruppen. Vidare etiska reflektioner och inslag har förekommit i en artikel, av Jalali. Utöver Jalali har inte etiska överväganden förekommit i diskursen.

Brune (2004) menar att fattigdom och utsatthet ofta påpekas som anledning till kriminalitet. Vilket det även har gjort i diskursen som jag har analyserat. Sällan behandlas däremot kapitalismen inneboende maktobalans, eller patriarkala strukturer och mansidealet i Sverige

¹⁷⁴ Bacchi, C.L. (2009). S. XII-ff.

¹⁷⁵ Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016). S. 415-416.

¹⁷⁶ Bacchi, C.L. (2009). S. 13.

¹⁷⁷ Amin, A. *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Dagens samhälle. 2017-01-16.

behandlats.¹⁷⁸ Vilket kan tolkas som att de patriarkala strukturerna ”förskjuts” från det svenska och betraktas som ett ”importerat” problem, även fattigdom och utsatthet kan riskera att betraktas som ett importerat problem.

Kritik riktades även mot journalister och media från Per Holvfe:

Låt er inte luras av invandringsfientlig propaganda och populism utan håll er till fakta och våga ifrågasätta när politiska företrädare trollar med statistik och andra uppgifter. Våga ha högt i tak och ifrågasätt era egna utgångspunkter när ni rapporterar om Sveriges befolkning utifrån etniska och nationella skiljelinjer. Släpper ni på noggrannheten så riskerar ni att bli politiska språkrör, mer än opartiska journalister och programledare.

Holvfe pekar ut riskerna med att inte rapportera om ett komplext problem på ett nyanserat sätt. Diskursiva effekter diskuteras enbart av Holvfe, och kritiken riktades mot SVTs nyhetsinslag i Agenda 15/1 2017, en debatt mellan kriminologen Sarnecki och Sverigedemokraten Karlsson. Däremot har Holvfe inte nämnt medias samhälleliga ansvar att rapportera och föra ut information till allmänheten om den aktuella politiska situationen.

5.6.1 ”Vetenskap är en mänsklig aktivitet”

En av de framträdande dikotomierna är faktaresistens/sanning, alternativa medier/etablerade medier, sanningssägande/mörkande av sanningen, populism/fördjupad forskning och objektiv forskning/politiserad forskning. Dessa dikotomier är återkommande från samtliga artiklar. Dikotomierna framhåller vetenskapen som en auktoritet på området och som en sanningsbärande enhetlig forskning som hindras och motarbetas av individer med en agenda.

Det som kan betraktas som bortglömt i diskursen är att forskningen inte är överens, men i debatten framstår vetenskapen som tydlig i sitt utfall och enhetlig i sin forskning. Vetenskapen har en särskild auktoritet i politisk kommunikation.¹⁷⁹ Det är därför viktigt att se till forskningens speciella plats i den politisk-ideologiska debatten. Statsvetaren Anders Urbas och sociologen Jette Trolle-Schultz Jensen beskriver vetenskap som en mänsklig aktivitet. Vidare beskriver de vetenskaplig verksamhet som genomsyrat av forskarens värdeutgångspunkter och att vetenskaplig verksamhet ska ses som politisk kommunikation.¹⁸⁰ Därför är uttryck som ”vetenskapen har

¹⁷⁸ Brune, Y (2004). S. 49.

¹⁷⁹ Urbas, A & Trolle-schultz Jensen, J. (2015) ”Vetenskap, politik och kommunikation” i: Bengtsson, H. (red) (2015). *Vinklade budskap - perspektiv på politisk kommunikation*. Halmstad University Press, Högskolan i Halmstad. S.44.

¹⁸⁰ Ibid. S. 33.

visat...”, ”forskningen har visat...” eller ”vetenskapen säger...” missvisande och manipulativa.¹⁸¹

Vetenskap kan enligt Urbas och Trolle-schultz Jensen även betraktas som politisk kommunikation.¹⁸² Vetenskaplig verksamhet är länkad och sammanflätad med politiken då resultatet av vetenskaplig studie sprids i massmedia. Om studier visar att utrikesfödda är överrepresenterade i statistiken så illustreras *en viss* bild av verkligheten. Föreställningen om att utrikesfödda är överrepresenterade sprids till allmänheten och blir en del av den politiska och ideologiska diskursen.¹⁸³ Anders Urbas och Jette Trolle-Schultz Jensen beskriver:

Om forskare från olika discipliner kontinuerligt målar upp en men inte en annan bild av exempelvis en viss religiös grupp i samhället så kan detta få effekter på vissa tankar (dvs. ideologin som omhuldas av forskare) får en dominerande (hegemonisk) ställning i det offentliga samtalet samtidigt som andra idéer utesluts och omöjliggörs.¹⁸⁴

Hegemoni och diskurs liknar varandra däri att båda betecknar en fixering av element i moment.¹⁸⁵ Det kan jämföras med Foucaults teori om kunskapsregimer som skapas i diskursen. En hegemoni i samtalet bidrar till att det skapas kunskapsregimer, regimerna reglerar vad som är tänkbart att säga och vad som är otänkbart att säga.¹⁸⁶ Detta kan betraktas som en diskursiv effekt och påverkar sättet som vi betraktar, pratar och tänker om problemet till följd av problemrepresentationen.¹⁸⁷

Vidare beskriver Urbas och Jensen hur då forskare, politiker och medborgare har egenintresse snarare än allmänintresse som utgångspunkt i politiska sammanhang, för att de har som avsikt att politiker och medborgare tror på, och agerar, utifrån detta.¹⁸⁸ Diskurser har en privilegierad position att definiera verkligheten. Enligt Bacchi (2009) är det sättet vi väljer att hantera ett problem som formar problemet, snarare än löser problemet.¹⁸⁹ Kampen om betydelsebildning är central i ideologiska kamper.

¹⁸¹ Urbas, A & Trolle-schultz Jensen, J. (2015). S. 34-35.

¹⁸² Ibid. S. 43.

¹⁸³ Ibid.S. 44.

¹⁸⁴ Ibid. S. 44.

¹⁸⁵ Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015). S. 55.

¹⁸⁶ Ibid. S. 19.

¹⁸⁷ Bacchi, C.L. (2009). S, 16-17.

¹⁸⁸ Urbas, A & Trolle-schultz Jensen, J. (2015). S. 44.

¹⁸⁹ Bacchi, C.L. (2009). S. X.

5.7. Vilka effekter av problemrepresentationen kan uppstå?

Språk är en produkt av den sociala sammanhang den ingår i och har därmed inflytande de sociala och kulturella processerna som utgör kunskap. Därmed kan något om effekterna av problemrepresentationen inte sägas ur ett tvärsäkert perspektiv, då forskaren och studien ingår i samma sociala konstruktion. Däremot kan effekterna av problemrepresentationen i diskursanalytisk bemärkelse kunna forma och konstruera ett problem genom att forma vår förståelse genom problemrepresentationen och formuleringen av föreslagna lösningarna, och därmed påverka opinion, beslutsfattare och samt policyprocessens olika faser. Kapitlet har ur socialkonstruktivistiskt perspektiv med utgångspunkt ur de teoretiska och metodologiska ansatserna som, består av WPR-metoden, kunnat utröna effekter.

Diskursiva- och subjektifieringseffekter har redan diskuterats i texten. Bland annat kan sättet att betrakta och beskriva kategorin invandrare påverka diskurser som gör att lösningar och interventioner föreslås för gruppen i bli tandlösa, och kan påverka subjektpositioner för invandrare genom att tilldela dem egenskaper och åsikter som de förmodas och förväntas ha. Särskilt fokus i detta delkapitel kommer att ligga på matris två.

WPR-metoden utgår från antagandet att problemrepresentationer påverkar genom A) diskursiv effekt: den effekt som följer av begränsningarna i sättet att betrakta, prata och tänka om problemet till följd av problemrepresentationen och B) subjektifieringseffekten: de sätt som subjekt konstitueras i diskursen. Med subjektivitet avses individens medvetna och omedvetna tankar, känslor och upplevelser, hennes självförståelse och förhållningssätt till omvärlden.¹⁹⁰ Enligt Bacchi (2009) uppstår det dikotomier i problemrepresentationer, grupper som sätts emot varandra, som kallas *delning*, i representationen ingår även implicit vem som bär ansvar för problemet. Exempelvis ”invandraren”/”svensken”, kriminella/hederliga, lögnare/sanningssägaren. Dessa bidrar till att rikta och stigmatisera minoriteter och tjänar syftet att visa och uppmuntra önskvärt beteende hos majoriteten av folket, men även till att forma identiteter och förhållanden till minoritetsgrupperna.¹⁹¹

En utmärkande diskurs i framställningen av ”invandraren” är uppfattningen om anledning till varför ”invandrare” kan vara överrepresenterade. Bland annat nämns: fattigdom, utanförskap, låg utbildningsnivå, arbetslöshet, integrationsvägran, isolering, bostadssegregation som

¹⁹⁰ Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016) S. 415-416.

¹⁹¹ Bacchi, C.L. (2009) S.16.

samhällsproblem som ”invandraren” förmodas drabbas av, därmed följer också högre kriminalitet.¹⁹² Artiklarna talar ofta om ett ”oss” och ”dem”, och relationen framstår som en serie skillnader, där ”dem” konstant behöver en lösning på den problematik som ”de” har.¹⁹³ Genom att upprepa problematiken och förhållanden som potentiellt kriminella kan skapas från i relation till ”invandrare”, eller problem som enbart invandrare kan ha, så som integration och anpassning till det ”svenska”, kan enligt Brune (2006) bidra till att konstruera en stereotyp av ”invandraren” som får beteckna samhällsproblem som egenskaper.¹⁹⁴ Enligt Hultén (2009) är sättet att upprepande prata om ”invandrare” som problematiska i relation till ovanstående tenderar kategorin att förknippas med problem och hot, och skapar även en medial ”sanning” om sambandet mellan dem.¹⁹⁵

Det diskuteras i många artiklar om samhällsproblem som grund för kriminalitet, vilket konstruerar den kriminella som en produkt av samhällsproblemen som ”invandraren” gestaltar och personifierar. Enligt Brune (2004) kan dessa problem, arbetslöshet, fattigdom, utanförskap och så vidare, upprepas i samtliga artiklar och framstår som egenskaper, handlingar och problem i gruppen ”invandrare”. Fördomar och myter kan utifrån detta uppstå och en generalisering av gruppen kan tillkomma på grund av den upprepade beskrivningen av vad kategorin ”invandrare” förmodas inneha för egenskaper och problem. Brune (2004) menar att det är på så vis en kollektiv identitetskonstruktion skapas, där etnicitet betecknar de förmodade egenskaper.¹⁹⁶ Det kan även påverka vår framtida syn på ”invandrare” och viljan att ta emot nyanlända, och även bidra till att skapa en bild av den framtida kriminella.¹⁹⁷ Bland annat säger Teodorescu:

Ekvationen är enkel; när ett land inte kan absorbera de människor som det tagit emot kommer de att hamna i fattigdom. Om socioekonomiska faktorer skapar förutsättningar för brottslighet måste politiken eliminera risken för utanförskap. Det innebär att migrations- och integrationspolitiken måste hänga ihop, ”volymerna” har betydelse.¹⁹⁸

En annan framträdande diskurs är att diskussionen om att ta fram ny statistik över brottslighet och ursprung är sprunget ur rasism och främlingsfientlighet och är ett ideologiskt och politiskt

¹⁹² Bilaga 2: analysmatris 2.

¹⁹³ Brune, Y. (2004) S.48.

¹⁹⁴ SOU. 2006:21. S.94.

¹⁹⁵ Hultén, G. (2009) S. 62.

¹⁹⁶ Brune, Y. (2004) S. 332-333.

¹⁹⁷ Bredström, A (2005) S. 194.

¹⁹⁸ Teodorescu, A. *Teodorescu: Varför denna faktaresistens, justitieministern?* Göteborgsposten. 2017-01-18.

motiverat förslag för att belysa gynna krafter som argumenterar emot invandring. Cantwell beskriver exempelvis det:

(...) vi behöver inte för ett ögonblick betvivla att främlingsfientliga gaphalsar kommer att rycka fakta ur sitt sammanhang och ytterligare höja volymen. Å andra sidan är det bättre med fakta än med gissningar, rykten och mytbildningar. Och en ny undersökning kommer ju att visa att det är med invandrare som med sverigedemokratiska politiker, ännu en population som är överrepresenterad i kriminalitet.¹⁹⁹

Framställningen tenderar då att bli mer dömande mot krafter som önskar en ny statistik, och ”invandraren” framstår som ett offer. Ofta går diskursen tvärt emot diskursen om mörkläggningsproblem. Upprepande nämna att det finns en mörkläggnings av ”invandrare” och brottslighet kan leda till effekten att brottslighet och ”invandring” korrelerar, och är ett känt faktum. Generella utsagor om ”invandrare” och BRÅ som formligen definierar och bekräftar problemet att ”invandrare” är överrepresenterade i brottsstatistiken och att sedan debattörer i opinionsbildande inlägg definierar orsaker, arbetslöshet, fattigdom, utanförskap, skapar den mediala sanningen att individer som lever i dessa förhållanden är potentiella förbrytare. När utrikesfödda ses som en grupp som är annorlunda som kräver mer åtgärder än andra så etableras inte bara skillnaderna lingvistiskt, utan även materiellt enligt Laclau & Mouffe (1985). ”Invandraren” konstitueras som en grupp i det fysiska rummet med egna klassrum, särskilda lärare, särskilda inrättningar för integration, särskilt upprättade tolkförmedlingar och så vidare. På så vis skapas inte bara invandrare som grupp i diskursiv mening, men när insatser riktas specifikt till ”invandrare” för att förebygga kriminalitet och utanförskap skapas den materiella invandraren som bidrar till distanseringen från det svenska och stärker ”invandrarens” identitet, samtliga invandrare likställs med varandra och delar då samma existensvillkor.²⁰⁰ Invandraren konstrueras som grupp som kräver särskilda interventioner och lösningar som inte liknar det svenska. Invandraren konstrueras materiellt då i bemärkelsen att den formligen behöver samhällets hjälp att nå svensk nivå. Integration blir då en horisontell linje där invandraren förväntas nå svensk nivå, liksom assimilation. Särskilda interventioner föreslås och institutioner upprättas för ”invandrare”, som då ännu mer betraktas som särskilt avvikande och drabbad samhällsliga problem som: fattigdom, arbetslöshet, rasism eller annat (se matris nr. 2), eller bidrar till att skapa samhällsliga problem.

¹⁹⁹ Cantwell, O. *Lugn nu: majoriteten av SD:are begår inte brott*. Aftonbladet 2017-01-30.

²⁰⁰ Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal. (1985) *Hegemony and socialist strategy. Towards a radical democratic politics*. London. Verso. S.185

6. Slutsats

På vilket sätt framställs ”invandraren” i diskursen om kriminalitet?

I studien påträffades många olika konkurrerande diskurser och skillnader om ”invandraren”. Baserat på de förslag som förts fram i diskursen om ”invandrare” och kriminalitet visar matriserna att det är i huvudsak en konsensus att invandrare generellt är *mer* kriminella, vilket utgör den dominerande diskursen. Den presumtiva hållning har påverkat hur problemet sedermera representeras. Konkurrerande representation av ”invandraren” är som offer för rasism, främlingsfientlighet, etnisk registrering och en politiserad debatt, snarare lyftes de positiva aspekterna av invandring fram i denna typ av diskurs. En annan representation av ”invandraren” visar dem som offer för dålig socialpolitik. ”Invandraren” beskrivs i genomgående termer som offer för hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå, fattigdom, isolering och dålig integrations- och migrationspolitik. Inte sällan förekom samtliga problemrepresentationer tillsammans.

Kategorin har i huvudsak benämnts på två olika sätt som markerar en skiljelinje: den ena refererar till kategorin som utrikesfödd/utlandsfödd, medan den andra refererar till kategorin som invandrare, utlänningar eller invandrarbakgrund. Begrepp som *illegala invandrare* och *ekonomiska migranter*, *arbetskraftsinvandrare*, *flyktingar* och *ensamkommande män* nämns i texten och innehåller laddade värderingar.

Dikotomierna är framträdande i samtliga artiklar. Exempelvis sanning/osanning, progressivitet/bakåttävande, faktaförnekande och myndigheter/vanligt folk, men även svensk/invandrare. Den presumtiva hållningen om att ”invandrare” är överrepresenterade i brottsstatistik i merparten av diskursen har lett till att diskursen har kretsat kring faktaresistens och mörkande av verkligheten. En övervägande andel i matrisen har visat på en ”David-mot-Goliath debatt”. Exploateringspotentialen i frågan är stor och huvudanledningen att genomföra en ny statistik kan betraktas som ideologisk då flertalet har benämnt detta som en mörkning av dålig socialpolitik. Framställningen av ”invandraren” blir då ideologisk, då kategorins överrepresentation i statistiken är väl känd men göms undan för att dölja politiska misslyckanden.

På vilka premisser vilar framställningen?

Premissen som framställningen vilar på kan eventuellt vara tidigare statistik från BRÅ över brottslighet och ursprung har det framkommit en överrepresentation av individer födda i Nordafrika och Västasien, Turkiet och Iran. En dominerande diskurs har varit att benämna förhållandena som

föregår kriminalitet (fattigdom, arbetslöshet, utsatthet) som avgörande anledning till att ”invandrare” är överrepresenterade i brottsstatistiken. Att upprepa föregående förhållanden som anledning till kriminalitet riskerar de socioekonomiska faktorerna framstå som en statisk skillnad mellan ”svenskheter” och ”invandrarskap”, men även att de eventuellt kan framstå som att de sociala förhållanden som föregår kriminalitet förkroppsligas av ”invandrare”. Vissa förhållanden kan även enbart gälla ”invandrare”, så som migrations- och integrationspolitik. Diskurser som lyfter fram socioekonomiska förhållanden och social marginalisering tar dock inte hänsyn till andra strukturer så som kön, etnicitet, patriarkala strukturer, mansideal, kvinnosyn och marginaliserande krafter. De ovanstående problemen ”förskjuts” från det svenska och betraktas som ett ”importerat” problem som riskerar att reproducera och befästa dessa åsikter egenskaper som ”invandrarspecifika”. Detta förskjuter även ansvaret för den kriminella från staten till individen själv som gjort ett medvetet val.

Genom att diskutera vad som gör en individ kriminell och sedan peka ut kategorier av människor som förkroppsligar samhällsproblem som eventuellt kan leda till kriminalitet bidrar det till att invandring ses som orsaken till samhällsproblemen i sig. Detta belastas då gruppen för att ha fört med sig det in i vår idealiserade bild av Sverige, däribland fattigdom, utbildningsnivå, arbetslöshet, sociala problem, utanförskap, isolering. De samhällsproblem som tillskrivs kollektivet bidrar effektivt till att avveckla individuella egenskaper. Gruppen framstår då som naturligt underlägsen när de ”invandrare” förkroppsligar samhällsproblemen. Fördomar och myter kan utifrån detta uppstå och en generalisering av gruppen kan tillkomma på grund av den upprepade beskrivningen av vad kategorin ”invandrare” förmodas inneha för egenskaper och problem. Inte bara skapas en bild av invandraren som en individ som behöver samhällets stöd, utan även som en samhällslig fara och bidrar till att invandraren betraktas som en latent förbrytare. Demoniseringen leder till krav på disciplinära åtgärder mot skurken som den egna gestaltningen skapat, och mynnar ut i politiska och samhällsliga och diskursiva konsekvenser för individer som betraktas tillhöra gruppen, och riskerar bygga en kollektiv identitet där de som identifierar sig som ”invandrare” tar till sig de förmodade egenskaperna som diskursen tilldelar och konstruerar självförståelse och förhållningssätt till omvärlden. De kan påverka perceptionen av ”invandrare” och påverka samhällets attityder och referensramar. Sättet som kategorin betraktas gör att politiska åtgärder och interventioner utformas som eventuellt inte löser problemet.

De värdeladdade begreppen som benämner kategorin, så som illegal- eller ekonomisk invandrare, ger läsaren intrycket att den ekonomiska migranten har för avsikt att utnyttja ”vår” välfärd, utan att nödvändigtvis bidra till den, och illegala invandraren beskrivs dess illegala status omgående i

texten, och redan där är immigranterna, genom blotta existensen, redan brottsliga. Även ensamkommande män framkom i diskursen, på detta sätt framhävs den förmodade lögnen om att ensamkommande är över 18. Bilden av den ohederliga invandraren som tillskansar sig resurser orättfärdigt befästs, och kontrasteras mot den hederliga svensken. Två konkurrerande diskurser om kategorin har framkommit. Den ena diskursen benämner kategorin som utrikesfödd eller utlandsfödd kan betraktas som svensk med annan bakgrund. Den andra diskursen benämner kategorin som invandrare, utlänning och invandrarbakgrund refererar i huvudsak till kategorin som *ickesvensk*, och vars brott inte hade begåtts om de inte varit här och kan därmed förebyggas, ingendera är dock dominerande, snarare följer de ett konsekvent narrativ i hur kategorin benämns.

Vid olika tillfällen menade vissa debattörerna att det är relevant att studera brottslighet utifrån nation individen kommer från. Resonemanget uppvisar förförståelsen för en viss form av förövare, och att grupperna är homogena. Denna typ av diskurs har dock kritiserats av de mer dominerade diskurserna att föreställningen om att kategorin är homogen är direkt skadlig för en eventuell utredning. Stigmatisering av kategorin om ny statistik tas fram har tagits upp i vissa diskurser.

7. Fortsatt forskning

Studiens intresse har varit debattartiklar. Det som kan analyseras vidare är andra mediala uttryck över en längre tid. Det är även intressant att studera kriminalitet och invandring i större perspektiv, en sådan studie kan exempelvis ha ett längre tidsspann och analysera hur kriminella med annat påbrå beskrivs i media. En normativ studie kan också vara relevant, där frågan kan studeras ur etiskt perspektiv om en studie bör genomföras.

Delvis har gruppen *invandrare* undersökt utifrån diskursiva- och subjektifieringseffekter. Det som kan forskas djupare på är subjektpositioner och identiteter som invandrare och barn till invandrare intar, och hur det tar sig uttryck. Det är även relevant att forska på området utifrån Foucaults teorier om governmentality. Även utifrån det perspektivet som Laclau och Mouffe intar, som innebär att diskurser skapar verkligheten och att de materiella institutioner som upprättas till följd av diskurser och hur det sedermera påverkar gruppen. Även en tvärvetenskaplig studie på effekterna av diskurs är relevant med utgångspunkt i just språk.

Frågan om brottslighet och ursprung är återkommande, men omvärlden är i ständig förändring vilket gör diskursen intressant att studera i relation till sin kontextuella situation. En studie om hur diskurser övertid är föränderlig och hur, var, när, och av vem diskurser påverkas av är relevant för uppfattningen om ”den Andre”. Perceptionen av ”den Andre” påverkar vår referensram och uppfattning om verkligheten, vilket styrs genom språket. Hur denna framställs kan då mynna ut i politiska och sociala konsekvenser.

Ytterligare kan det vara intressant att med utgångspunkt i slutsatsen studera hur diskurs påverkar och har betydelse för politisk retorik, policyinitiering och övrigt hur policyprocessen påverkas och utformas samt, samt hur och varför det kan påverka på mer övergripande maktstrukturer och samhällsstrukturer.

Källförteckning

Tryckta källor:

Alvesson, M., & Sköldberg, K. (2016). *Tolkning och reflektion: Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Bacchi, Carol Lee (2009) *Analysing policy: what's the problem represented to be?*, Pearson, Frenchs Forest, N.S.W.

Badersten, B; Gustavsson, J. (2015) *Vad är statsvetenskap?: Om undran inför politiken*. Lund: Studentlitteratur AB.

Becker K, Ekecranz J och Olsson T (2000) *Picturing politics: visual and textual formations of modernity in the Swedish press*. Stockholm: Stockholms universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.

Becker, K. Frid, E. Ekecrantz, J & Olsson, T (1996). (red.) *Medierummet*. Stockholm: Carlssons.

Bengtsson, H. (red) (2015). *Vinklade budskap - perspektiv på politisk kommunikation*. Halmstad: Halmstad University Press, Högskolan i Halmstad.

Bergström, G., & Boréus, K. (2012). *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bredström, Anna (2005) ”Maskulinitet och kamp om nationella arenor- reflektioner kring bilden av ”invandrarkillen” i svensk media. i: De los Reyes, P., Molina, I. & Mulinari, D. (Red.). (2005). *Maktens (o)lika förklädnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Stockholm: Atlas.

Brottsförebygganderådet. (2016) *Nationella trygghetsundersökningen 2016. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Brottsförebygganderådet. Stockholm.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber.

Brune, Ylva (2004). *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Diss. Göteborgs universitet.

Brune, Ylva. (2005) ””Invandrare” i mediearkivets typgalleri.”, i: De los Reyes, P., Molina, I. & Mulinari, D. (Red.). (2005). *Maktens (o)lika förklädnader. Kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Bokförlaget Atlas: Stockholm.

De los Reyes, P, Molina, I & Mulinari, D (red.) (2006). *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige*. Stockholm: Atlas.

Fazlhasemi, Mohammed (2001) ”Svenskarna moderniserar de äkta mattornas land” i: McEachrane, M & Faye, L (red) (2001) *Sverige och de Andra. Postkoloniala perspektiv*. Natur och kultur. Falun.

Honig, Bonnie (2001) *Democracy and the Foreigner*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Hultén, Gunilla. (2009) *Journalistik och mångfald*. Studentlitteratur AB.

Kardell, Johan (2011) *Utländsk bakgrund och registrerad brottslighet: överrepresentationen i den svenska kriminalstatistiken*. Stockholms universitet. Stockholm.

Laclau, Ernesto & Mouffe, Chantal. (1985) *Hegemony and socialist strategy. Towards a radical democratic politics*. London. Verso.

Manga, Edda. (2001) ”knark, globalisering och invandrarskräck” i: McEachrane, Michael & Faye, Louise (red) (2001) *Sverige och de Andra. Postkoloniala perspektiv*. Natur och kultur. Falun.

McEachrane, M & Faye, L (red) (2001) *Sverige och de Andra. Postkoloniala perspektiv*. Natur och kultur. Falun.

Nord, L & Strömbäck, J. (red). (2012) *Medierna och demokratin*. 2.uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Sanandaji, Tino. (2017) *Massutmaningen: ekonomisk politik mot utanförskap & antisocialt beteende*. Stockholm: Kuhzad Media AB.

Shehata, Adam. (2006) ”Medierna och makten över publiken” i Nord, L & Strömbäck, J (red.) *Medierna och demokratin*. 2:1.uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Urbas, A & Trolle-schultz Jensen, J. (2015) ”Vetenskap, politik och kommunikation” i: Bengtsson, H. (red) (2015). *Vinklade budskap - perspektiv på politisk kommunikation*. Halmstad: Halmstad University Press, Högskolan i Halmstad

Winther Jørgensen M & Phillips L. (2015) *Diskursanalys- som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB.

Andra källor:

Amin, A. *Etnisk registrering leder bara till fördomar*. Dagens samhälle. 2017-01-16. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/etnisk-registrering-leder-bara-till-foerdomar-30884> (hämtat 2017-04-15)

Barr, B. Lapidius, A. Sörbring, K. *Sprickan om invandrare och brottslighet*. Expressen. 2017-02-25. <http://www.expressen.se/nyheter/sprickan-om-invandrare-och-brottsligheten/> (hämtad 2017-04-15)

Billger, Ola. *Skolans svenska norm missgynnar invandrarelever*. 2004-03-11. Svenska Dagbladet. <http://www.svd.se/skolans-svenska-norm-missgynnar-invandrarelever/om/sverige> (hämtad 2016-01-13)

Brottsförebyggande rådet. *Brottslighet bland personer födda i Sverige och utlandet*. 2005. https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f1800012697/2005_17_brottslighet_bland_personer_fodda_sverige_och_utlandet.pdf (hämtad 2017-07-24)

Brottsförebyggande rådet. *Om BRÅ*. Brottsförebyggande rådet. 2017-05-18. <http://www.bra.se/om-bra.html> (hämtad 2017-05-20)

Brune, Ylva (2006) ”Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och Bladet.” *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. SOU 2006:21. <http://www.regeringen.se/content/1/c6/05/86/34/fe68999e.pdf>

Cantwell, O. *Lugn nu: majoriteten av SD:are begår inte brott*. 2017-01-30. Aftonbladet. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/J95yX/lugn-nu-majoriteten-av-sdare-begar-inte-brott> (hämtad 2017-04-15)

Holfve, P. *SVT lät SD trola med brottsstatistiken*. Dagens samhälle. 2017-01-18. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/svt-laet-sd-trola-med-brottsstatistiken-30946> (hämtad 2017-04-15)

Danielsson, S. *Dags att Brå slutar mörka verkligheten*. Expressen. 2017-02-09. <http://www.expressen.se/debatt/dags-att-bra-slutar-morka-verkligheten/> (hämtad 2017-04-15)

Danielsson, S. *Kontraproduktivt att inte visa verkligheten*. Dagens samhälle. 2017-01-16. <https://www.dagenssamhalle.se/debatt/kontraproduktivt-att-inte-visa-verkligheten-30887> (hämtad 2017-04-15)

Fossblad, M. Lauffs, T. Magnusson, Ö. *Krav på att Brå tar fram statistik över brott och ursprung*. SVT nyheter. 2017-01-15. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/krav-ny-undersokning-av-utrikesfodda-och-brott> (hämtad 2017-04-15)

Hallandsposten. *Vad är skillnaden mellan artiklar/reportage, krönikor och ledare?* Hallandsposten. 2013-01-16. <http://www.hallandsposten.se/nyheter/vad-%C3%A4r-skillnaden-mellan-artiklar-reportage-kr%C3%B6nikor-och-ledare-1.1446046> (hämtad 2017-07-25)

Hörstadius, E. *Jag vill ha svar om invandrare och brott*. Affärsvärlden. 2017-03-21. <http://www.affarsvarlden.se/kronikor/erik-horstadius/jag-vill-ha-svar-om-invandrare-och-brott-6834331> (hämtad 2017-04-15)

Israelsson, L. Mattsson, A. *Örebropolis anmäls efter Facebookinlägg*. Expressen. 2017-02-15. <http://www.expressen.se/nyheter/orebropolis-anmals-efter-facebookinlagg/> (hämtad 2017-07-25)

Jalali, M. *Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken*. Göteborgsposten 2017-01-18 <http://www.gp.se/nyheter/debatt/etnisk-bakgrund-h%C3%B6r-inte-hemma-i-brottsstatistiken-1.4121208> (hämtad 2017-04-15)

Journalistförbundet. *Publicitetsregler*. Journalistförbundet. <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-for-press-radio-och-tv/publicitetsregler> (hämtad 2017-07-26)

Kriss, L. *Stoppa spekulationen om invandrares brott!* Bohuslänningen. 2017-01-16. <http://www.bohuslaningen.se/%C3%A5sikt/ledare/stoppa-spekulationen-om-invandrares-brott-1.4118692> (hämtad 2017-04-15)

Lööf, H. Martinsson, G. *Allvarliga brister i Sanandajis bok om invandring*. Svenska dagbladet. 2017-05-17. <https://www.svd.se/allvarliga-brister-i-sanandajis-bok-om-invandring>. (hämtad 2017-07-25)

Månsby, P. *Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki*. Göteborgsposten. 2017-01-25. <http://www.gp.se/nyheter/debatt/politisera-inte-forskningen-jerzy-sarnecki-1.4130126>. (hämtad 2017-04-15)

Nationalencyklopedin. *Diskurs*. Nationalencyklopedin <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/diskurs>. (hämtad 2017-07-25)

Parkkila, S. Sund, H. *Här höll Leif G.W med Springare*. Expressen. 2017-02-21. <http://www.expressen.se/nyheter/leif-gw-ansikte-mot-ansikte-med-springare/> (hämtad 2017-07-25)

Pirttisalo, J. *Ny trend: gängkriminalitet dominerar dödsskjutningar*. Svenska dagbladet. 2017-02-24. <https://www.svd.se/ny-trend-gangkriminalitet-dominerar-dodsskjutningar> (hämtad 2017-07-25)

Rättsmedicinalverket. *De första åldersbedömningarna klara*. Rättsmedicinalverket. 2017-05-30. <https://www.rmv.se/aktuellt/de-forsta-medicinska-aldersbedomningarna-klara/> (hämtad 2017-06-01)

Sarnecki, J. Englund, R. *Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism*. Göteborgsposten. 2017-01-22. <http://www.gp.se/nyheter/debatt/l%C3%B6rdjupad-brottsstatistik-b%C3%A4ttre-%C3%A4n-ytlig-populism-1.4125282> (Hämtad 2017-04-15)

Sarnecki, J. Englund, R. *Brottsforskningen ska inte leverera slogans*. Göteborgsposten. 2017-01-27. <http://www.gp.se/nyheter/debatt/brottsforskningen-ska-inte-leverera-slogans-1.4134574> (hämtad 2017-04-15)

SOU 2006:21. Nohrstedt, S. A., & Camauër, L. (2006). *Mediernas vi och dom: Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm. Edita Sverige AB. <http://www.regeringen.se/content/1/c6/05/86/34/fe68999e.pdf>

Stigsson, H. *Locket på guldläge för SD*. Norrköpingstidning. 2017-01-18. <http://www.nt.se/asikter/ledare/loket-pa-guldlage-for-sd-om4463291.aspx> (hämtad 2017-04-15)

Svensson, Frida. *Stockholmspolisen mörkade massövergrepp*. Svenska dagbladet. 2016-01-10. <https://www.svd.se/polisen-morkade-massovergrepp-i-stockholm> (hämtad 2017-07-24)

Sveriges Radio. *Kriminolog kritisk till Sanandajis tolkning av statistik*. Sveriges Radio. 2017-02-14. <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=6630024> (hämtad 2017-07-26)

Teodorescu, A. *Teodorescu: Varför denna faktaresistens, justitieministern?* Göteborgsposten. 2017-01-18. <http://www.gp.se/ledare/teodorescu-varf%C3%B6r-denna-faktaresistens-justitieministern-1.4121303> (hämtad 2017-04-15)

Wadbring, I. *Viktigt eller inte? Bedömningar av innehåller i olika tidningstyper*. http://som.gu.se/digitalAssets/1297/1297896_12_ny.pdf (hämtad 2017-07-27)

Tabellförteckning.

Tabell 1. Söksträngar.....	22
Tabell 2. Artiklar som ingår i analysen.....	22

Bilagor:

Bilaga 1: analysmatris 1

Författare/ Rubrik	Kategori	Nyckel- koncept	Hur representeras problemet?	Förslag på åtgärd	Dikotomier	Vad tas inte upp?	Vad lämnas utan lösning?
Alice Teodorescu Teodorescu:V arför denna faktaresistens, justitieminister?	Invandrare Fattiga Flyktingar	Integrations/m igrationspoliti k Brottslighet	Mörkande av sanning. Bidragande till mytbildning - Misslyckad integrations/migrations politik	Ta fram statistik av kriminalitet och etnicitet	Faktaresistens/sa nning	Ideologi Rasism i rättsvårdande myndigheter- Hur hjälper statistiken Stigmatisering	Vad händer efter statistiken? Fattigdom Utanförskap
Mozhgan Jalali Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken.	Invandrarba kgrund	Invandrarbak grund Brottsstatistik	Rasism Invandrarfientlighet/mä nnskofientlighet	Inte föra statistik om etnicitet och brottslighet	Antirasism/rasis m Fördomar/fakta.	Överrepresentati on av individer med utländskbakgrund i brottsstatistiken	Socioekonomiska variabler som kan leda till brottslighet för individer med utländsk bakgrund.
Staffan Danielsson Dags att BRÅ slutar mörka verkligheten.	Individer med utländsk bakgrund	-Utländsk bakgrund	Mörka verkligheten Ökat misstro för myndigheter Ryktesspridning	Ta fram ny statistik	Sanning/mörkna nde av sanning	stigmatisering gruppens heterogenitet	- Vad ska man göra efter statistiken?
Jerzy Sarnecki & Robert Englund Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism	Utrikesfödda och deras barn	Organiserad brottslighet utrikesfödda Livsföraktande subkulturer	- Statistik visar inget nytt -Många faktorer som påverkar , ex rasism och socialpolitik	Fördjupad forskning om varför brott begås	Populism/fördju pad forskning Utrikesfödda/Svenskfödda	Ideologiska motiv StigmatiseringP olitisering av vetenskap	-populistiska grupper får ammunition ändå. Brottsbekämpande myndigheters brist på resurser för att klara upp brott
Erik Hörstadius Jag vill ha svar om invandrare och brott.	Invandrare och barn Asylsökande Flyktinginv andrare	Invandrarrelat erad brottslighet.	-En kunskapslucka. - Ryktesspridning uppstår -Nekande att ta fram sanningen	Ta fram ny statistik om ursprung och typ av brottslighet.	Invandrare/sven skar Enkla brott/grova brott/våltakter	Vad ska statistiken användas till för att stävja brottslighet?	fattigdom och utsatthet Diskriminering Klassrelaterad brottslighet
Petter Månsby Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki.	Utrikesfödd a	Kriminella	Politisering av forskning. Förhinder av objektiv forskning Hur många? och varför dessa? är inte uteslutande	Ta fram ny statistik.	Objektiv forskning/Politis erad forskning Mörkning av sanning/sanning	stigmatisering varför tidigare forskningen är förlegad Ny statistik också är politiserad Forskare är inte överens.	-Den politiserade verkligheten som kan komma av statistiken
Jerzy Sarnecki & Robert Englund Brottsforskningen ska inte leverera slogans	Utrikesfödd a och barn till ut.födda	Brottsstatistik	Politiserad debatt om kriminalitet och ut.födda Forskningen måste gå djupare.	- Forskningen ska ta reda på Varför?	Objektiv forskning/politis erad forskning	-	Politiska konsekvenser
Oisín	Sverigedem	Brå	Ryktesspridning,	- Ny statik är	Sverigedemokra	Ny statistik är	Hur hantera

Cantwell Lugn nu: Majoriteten av SD:are begår inte brott.	okrater Utlandsfödda Födda i Sverige	undersökning.	främlingsfientlighet Myter (Från SD) Onödiga resurser läggs. Alla begår inte brott	onödig.	ter/ Invandrare Vanligt folk/ brottslingar Effektiva lösningar/ickelösningar	politisk ammunition. Ny statistik kan visa motsatsen också. anledningar till att brott begås	ryktesspridning och myter? Hur hantera de som ÄR brottslingar.
Per Holfe SVT lät SD trolla med brottsstatistiken.	Utrikesfödda män Nordafrikaner/ afrikaner Etniska/nationella skiljelinjer	Brottsstatistik	Spridning av lögner Stigmatisering av grupp Media som medel för populism	-Saklig, noggrann och oberoende journalistik.	Sanning/osanning	Den faktiska överrepresentationen som ett problem för politiken Medias samhällsansvar	Är en ny statistik relevant?
Staffan Danielsson Kontraproduktivt att inte visa verkligheten	Nyanlända flyktingar Illegala invandrare/ekonomiska migranter Arbetskraftsinvandring	Nyanlända flyktingar Illegala invandrare/ekonomiska migranter Arbetskraftsinvandring Kriminalstatistik	Mörkning av verkligheten- Bidragande till ryktesspridning -Ökad invandring ger skäl att kartlägga och följa upp utveckling	-Ta fram ny brottsstatistik	Sanning/osanning Progressivitet/ bakåtsträvande faktaförmekande Myndigheter/vanligt folk	Hur förebygga brott? Hur använda statistik? Presumtivt resultat	Relevansen för ny statistik Vad händer efter statistik?
Aras Amin Etnisk registrering leder bara till fördomar.	Etnisk bakgrund	Etnisk bakgrund Kriminell bakgrund	Etnisk registrering. Integrationspolitik Socioekonomiska problem Ger upphov till rasprofilering och fördomar Ansvarslöshet	Bättre integrationspolitik	ont/gott Politiker eliten/ vanligt folk	Fri vilja Individansvar Riktade insatser	fattigdom alternativ till integrationspolitik
Lars Kriss Stoppa spekulationen om invandrarbrott!	Invandring Utrikesfödda	Logik Fakta	Mörkning av verklighet Ryktesspridning	Ny statistik	Kunskap/okunskap Mörkning av vetenskap/ objektiv vetenskap Utrikesfödda/invrikesfödda	Stigmatisering av grupp Hur skall statistiken användas?	Utsatthet Fattigdom
Hans Stigsson Locket på guldläge för SD	Utrikesfödda Invandrarbakgrund Invandrarrelaterad	Kunskap	Mörkning av verklighet Märklig syn på kunskap		Objektiv fakta/mörkning av verklighet Myndigheter/vanligt folk Invrikesfödda/utrikesfödda	Vetenskap är inte objektiv	

Bilaga 2: Analysmatris 2.

Författare/ Rubrik	Praktiska nyhetsord	Myndighet/expert/representanter/författare som definierar/ger generella utsagor om problematiken/invandrare.	Strukturella/ statistiska samhällsproblem konkretiseras som egenskaper/svårigheter	Invandrare personifierar samhällsproblematiken
Alice Teodorescu Teodorescu:Varför denna faktaresistens, justitieministern?	-	BRÅ	Misslyckad anpassning och integration. Brottslighet Fattigdom Arbetslöshet, Socioekonomisk utsatthet. Utanförskap	Misslyckad anpassning och integration. Brottslighet Fattigdom Arbetslöshet Socioekonomisk utsatthet

				Utanförskap
Mozhgan Jalali Etnisk bakgrund hör inte hemma i brottsstatistiken..	Invandrarbakgrund	Textens författare	Rasism Främlingsfientlighet	-
Staffan Danielsson Dags att BRÅ slutar mörka verkligheten.	-	BRÅ	Mörkläggning av verklighet Brottslighet	-I form av en kategori som politiker mörkar och hemlighåller problematiken om. Brottslighet
Jerzy Sarnecki & Robert Englund Fördjupad brottsstatistik bättre än ytlig populism	-	BRÅ, professor	Organiserad brottslighet Livsföraktande subkulturer	Socioekonomiska förhållanden Sämre utbildningsbakgrund
Erik Hörstadius Jag vill ha svar om invandrare och brott.	Invandrare/ Asylsökande Flyktinginvandrare	BRÅ	Brottslighet Våldtäkt	Diskriminering Utsatthet Socioekonomiska variabler Våldtäkt
Petter Månsby Politisera inte forskningen, Jerzy Sarnecki.	-	-	Kriminalitet	Politiskt slagträ Extra resurser för att studera det vi redan vet
Jerzy Sarnecki & Robert Englund Brottsforskningen ska inte leverera slogans	-	Professor, BRÅ	Politisering och stigmatisering av grupp.	Social och ekonomisk utsatthet
Oisín Cantwell Lugn nu: Majoriteten av SD:are begår inte brott.	-	Textens författare med hjälp av BRÅ statistik	Ryktesspridning, främlingsfientlighet Myter (Från SD) Sexualbrott.	Invandrare är offer.
Per Holm SVT lät SD trola med brottsstatistiken.	-	BRÅ	Lögn Ryktesspridning Media som medel för populism och osanning	-
Staffan Danielsson Kontraproduktivt att inte visa verkligheten	Illegala invandrare ekonomiska migranter Arbetskraftsinvandring	BRÅ	Mörkning av verkligheten Bidragande till ryktesspridning Ökad invandring ger skäl att kartlägga och följa upp utveckling Dålig integration Brottslighet	Utanförskap Brottslighet Integration
Aras Amin Etnisk registrering leder bara till fördomar.	-	BRÅ	Fattigdom Integrationspolitik Socioekonomiska problem Rasprofilering Fördomar	Kriminalitet Fattigdom Socioekonomiska problem Destruktiva krafter
Lars Kriss Stoppa spekulationen om invandrares brott!	Invandrare	BRÅ	Kriminalitet Invandring	Integration
Hans Stigsson Locket på guldläge för SD	Invandrarbakgrund Invandrarrelaterad	BRÅ	Gruppen används för att mörka sanningen	

Angela Moussallem

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se